

Vergaderjaar 2020–2021

35 650 XVI

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor het jaar 2020 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING
Ontvangen 30 november 2020

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	2
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	3
1	Leeswijzer	3
2	Beleid	4
3	Beleidsartikelen	7
4	Niet-beleidsartikelen	32
5	Agentschappen	38
6	Financieel Beeld Zorg	40

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3, eerste lid](#), van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2020 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
2. de begrotingsstaat inzake de agentschappen van dit ministerie.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

H.M. de Jonge

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De mutaties in deze suppletoire begroting bestaan uit herschikkingen binnen de begrotingsuitgaven, overboekingen van en naar andere begrotingshoofdstukken, financieringsverschuivingen en middelen die ten laste of ten gunste van het generale beeld aan de begroting van VWS worden toegevoegd of vrijvallen.

De gepresenteerde cijfers sluiten aan bij de Najaarsnota 2020, die de Minister van Financiën aan de Tweede Kamer aanbiedt. Voor informatie over de uitgaven met betrekking tot COVID-19 wordt u tevens verwezen naar de reeds verzonden incidentele suppletoire begrotingen voor 2020 van VWS. Voor de volledigheid is er een overzicht met maatregelen tot en met de vierde incidentele suppletoire begroting opgenomen.

Om de leesbaarheid van de toelichting op de beleidsartikelen te bevorderen zijn de volgende uitgangspunten toegepast:

- Naast de beleidsmatig relevante mutaties worden de mutaties toegelicht als het totale mutatiebedrag voor de uitgaven en ontvangsten op de instrumenten binnen een subartikelonderdeel hoger is dan € 2,5 miljoen. Het totale mutatiebedrag is de som van de mutaties bij de Miljoenennota en de overige mutaties 2e suppletoire begroting. Eveneens kunnen bedragen onder deze norm worden toegelicht indien politiek relevant.
- Voor wat betreft de verplichtingenmutaties wordt per artikel enkel het saldo weergegeven. In een enkel geval wordt bij zeer grote verplichtingenmutaties een toelichting gegeven.

Voor wat betreft de uitgaven en ontvangsten behorend tot het Uitgavenplafond Zorg worden mutaties die groter zijn dan € 10 miljoen toegelicht.

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 1 Totaal COVID-19 gerelateerde uitgaven- en ontvangstenmutaties (bedragen x €1 mln.)			
Maatregel ¹	Bedrag 2020 ²	Bedrag 2021	Bedrag 2022
1) Aanschaf en distributie medische beschermingsmiddelen	1.810	- 146	- 11
2) GGD'en en veiligheidsregio's	477	467	
3) IC-capaciteit	118	174	154
4) Ondersteuning sportsector	84	60	
5) Ondersteuning zorgpersoneel	15	22	
6) Onderzoek inzake COVID-19	52	40	
7) Testcapaciteit RIVM en GGD	929	1.375	
8) Vaccin ontwikkeling en medicatie	123	635	
9) Zorgbonus	2.001	970	
10) Zorgkosten en bijstand Caribisch Nederland	78	13	
11) Overige maatregelen (plafond Rijksbegroting)	62	123	
12) Meerkosten COVID-19 Wiz (plafond Zorg)	190		
13) Overige maatregelen (plafond Zorg)	16	45	
Totaal	5.955	3.778	143

1 Deze tabel betreft zowel plafond Rijksbegroting, als het plafond Zorg

2 Kamerstukken II 2019/20, [35450 XVI, nr. 1](#), Kamerstukken II 2019/20, [35493, nr. 1](#), Kamerstukken II 2019/20, [35493, nr. 5](#), ISB2 Kamerstukken II 2020/21, [35567, nr. 1](#), ISB3 Kamerstukken II 2020/21, nr. 35585, nr. 1, nr. ISB4 en 2e Supplettoire begroting 2020 volgen.

Bovenstaand overzicht geeft een totaaloverzicht van alle COVID-19 gerelateerde uitgaven en ontvangsten op de VWS-begroting, zoals verwerkt in de relevante begrotingsstukken. Het betreft de corona gerelateerde mutaties zoals opgenomen in de eerste supplettoire begroting 2020, de eerste incidentele supplettoire begroting 2020, de nota van wijziging op de eerste incidentele supplettoire begroting 2020, de tweede incidentele supplettoire begroting 2020, de ontwerp-begroting 2021, de derde incidentele supplettoire begroting 2020, de eerste nota van wijziging op de ontwerp-begroting 2021, de nota van wijziging op de tweede incidentele supplettoire begroting, de tweede nota van wijziging op de ontwerp-begroting 2021, de vierde incidentele supplettoire begroting 2020 en de derde nota van wijziging op de ontwerp-begroting 2021. De totaal tabel is inclusief de mutaties van deze tweede supplettoire begroting 2020.

Onderstaand overzicht bevat de belangrijkste uitgaven en ontvangsten zoals opgenomen in deze tweede supplettoire begroting 2020, waarvoor de autorisatie van de Kamer wordt gevraagd.

Tabel 2 Belangrijkste supplettoire uitgavenmutaties 2020 (Tweede supplettoire begroting) (Bedragen x € 1.000)		
	Art.	Uitgaven 2020
Vastgestelde begroting 2020		18.846.295
Stand 1^e supplettoire begroting 2020		24.195.903
Belangrijkste supplettoire mutaties		
1) Kasschuif vertraging in uitvoering van programma's ZonMw	1	- 76.000

	Art.	Uitgaven 2020
2) Extra middelen aanpak dak- en thuislozen	1	- 73.000
3) Hogere deelname Griep- en pneumokkenvaccinatie	1	12.429
4) Compensatie AHOY/MECC	2	14.100
5) Kasschuif Versnellingsprogramma informatieuitwisseling patiënt en professional (VIPP)	2	- 18.281
6) Stimuleringsmaatregel E-Health Thuis (SET)	3	85.000
7) SET COVID 2.0 regeling	3	- 38.000
8) Compensatie inkomstenderving eigen bijdrage Wmo	3	- 18.000
9) Kasschuif Stimuleringsregeling Wonen en Zorg	3	- 14.300
10) Rijksbijdrage Wlz	3	2.850.000
11) BIKK WLZ	3	- 33.500
12) Kasschuif sectorplan plus	4	- 62.197
13) Ophoging budget Zorgbonus	4	800.000
14) Kasschuif middelen continuïteit cruciale jeugdzorg	5	- 20.000
15) Onderhoud Sportaccommodatie (BOSA)	6	- 20.000
16) Compensatie sportclubs	6	25.000
17) Zorgtoeslag	8	130.900
18) Overige mutaties		- 37.208
Stand 2^e suppletoire begroting 2020		27.702.846

Toelichting

1. Kasschuif naar latere jaren door vertraging programma's ZonMw als gevolg van de coronacrisis.
2. Centrum- en regiogemeenten hebben voor 2020 en 2021 extra middelen ontvangen voor dak- en thuislozen.
3. Extra middelen vaccins voor inenting van pneumokokken en griep in verband met een verwacht hoger aantal deelnemers.
4. Tegemoetkoming voor tijdelijke extra bedden capaciteit voor coronapatiënten in zwaar getroffen regio's.
5. Kasschuif van middelen voor het Versnellingsprogramma informatie-uitwisseling patiënt en professional (VIPP) wegens naar achteren schuiven (als gevolg van COVID-19) van toekomstige digitalisering.
6. Ophoging subsidieplafond voor e-health toepassingen bij o.m. thuiszorg en wijkverpleging.
7. Een gedeeltelijke vrijval van de middelen voor Stimuleringsregeling E-Health Thuis (SET) COVID-19 2.0 in verband met een daling van het aantal aanvragen.
8. Vrijstelling eigen betalingen voor april en mei 2020 i.v.m. niet volledig geleverde zorg door COVID-19.
9. Kasschuif voor Stimuleringsregeling Wonen en Zorg.
10. De rijksbijdrage aan de Wlz wordt aangepast naar aanleiding van de actuele raming van het Centraal Planbureau. De middelen worden gestort zodat er geen negatief saldo ontstaat in het Fonds langdurige zorg.
11. In de Macro Economische Verkenning van het CPB opgenomen mutatie van bijdragen in de kosten van kortingen (BIKK) Wlz.
12. Verschuiving naar volgende jaren van het aan Regioplus toegekende bedrag.
13. Ophoging budget Zorgbonus.
14. Kasschuif naar 2021 ten behoeve van subsidieregeling continuïteit cruciale jeugdzorg.

15. De subsidieregeling bouw en onderhoud sportaccommodaties is minder benut dan vooraf geraamd, dit als gevolg van achterblijvende investeringen door COVID-19.
16. Compensatie sportclubs.
17. De uitgavenraming zorgtoeslag is op basis van de actuele raming van het Centraal Planbureau naar boven bijgesteld.

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2020 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Art.	Ontvangsten 2020
Vastgestelde begroting 2020		133.631
Stand 1^e suppletoire begroting 2020		170.854
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Transitie Autoriteit Jeugd	5	- 22.000
2) Meerontvangsten ZonMw	4	11.909
6) Overige mutaties		29.081
Stand 2^e suppletoire begroting 2020		189.034

Toelichting

1. VWS brede dekking i.v.m. besparingsverlies Transitie Autoriteit Jeugd (TAJ).
2. Op basis van de jaarrekening 2019 van ZonMw is de overschrijding van de overlooppost teruggevorderd.

3 Beleidsartikelen

3.1 Artikel 1 Volksgezondheid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Volksgezondheid (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. ISB, NvW en amendementen)	Stand 1e supplettoire begroting (incl. ISB1, NvW, ISB2, NvW ISB2, ISB3 en amendementen) (2)	Mutaties 2e supplettoire begroting (3)		Stand 2e supplettoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota (incl. ISB, NvW en amendementen)	Overige mutaties 2e supplettoire begroting	
Verplichtingen	841.280	2.938.128	60.853	232.686	3.231.667
Uitgaven	1.039.858	2.814.859	- 165.144	37.983	2.687.698
Waarvan juridisch verplicht	95,3%	94,8%			94,8%
1. Gezondheidsbeleid					
Subsidies	25.007	25.389	- 8	- 2.138	23.243
(Lokaal) gezondheidsbeleid	24.520	24.889	- 8	- 2.138	22.743
Overige	487	500	0	0	500
Opdrachten	2.080	2.913	- 148	700	3.465
(Lokaal) gezondheidsbeleid	2.080	2.913	- 148	700	3.465
Bijdragen aan agentschappen	108.907	120.234	3.723	3.739	127.696
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit	90.474	94.594	0	0	94.594
RIVM: wettelijke taken en beleidsondersteuning zorgbreed	17.846	25.041	4.129	3.739	32.909
Overige	587	599	- 406	0	193
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	297.590	406.968	- 167.267	15.569	255.270
ZonMw: programmering	297.590	406.968	- 167.267	15.569	255.270
Overige	0	0	0	0	0
Bijdragen aan medeoverheden	137	15	0	0	15
Aanpak Gezondheidsachterstanden	137	0	0	0	0
Overige	0	15	0	0	15
2. Ziektepreventie					
Subsidies	206.085	321.939	- 141	10.449	332.247
Ziektepreventie	9.069	127.002	- 141	- 2.564	124.297
Bevolkingsonderzoeken	147.196	145.228	0	584	145.812
Vaccinaties	49.820	49.709	0	12.429	62.138
Overige	0	0	0	0	0
Opdrachten	10.355	710.999	0	- 4.615	706.384
Ziektepreventie	10.355	710.999	0	- 4.615	706.384
Overige	0	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	221.680	566.074	1.840	15.407	583.321
RIVM: Opdrachtverlening aan kenniscentra	93.396	447.427	1.858	10.946	460.231
RIVM: Bevolkingsonderzoeken	37.631	37.362	0	0	37.362
RIVM: Vaccinaties	89.640	81.254	0	4.461	85.715
Overige	1.013	31	- 18	0	13
Bijdrage aan medeoverheden	1.044	487.707	0	- 108	487.599
Overige	1.044	487.707	0	- 108	487.599
3. Gezondheidsbevordering					
Subsidies	116.037	121.563	- 3.918	- 1.770	115.875

	Vastgestelde begroting (incl. ISB, NvW en amendementen)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB1, NvW, ISB2, NvW ISB2, ISB3 en amendementen) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota (incl. ISB, NvW en amendementen)	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Preventie van schadelijk middelengebruik	19.755	23.246	- 321	295	23.220
Gezonde leefstijl en gezond gewicht	24.111	24.576	6.043	122	30.741
Letselpreventie	4.552	4.677	0	0	4.677
Bevordering van seksuele gezondheid	5.917	68.062	- 9.640	- 2.187	56.235
Overige	61.702	1.002	0	0	1.002
Opdrachten	9.029	8.348	- 221	- 137	7.990
Gezondheidsbevordering	9.029	8.348	- 221	- 137	7.990
Overige	0	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	1.242	1.269	- 1.269	0	0
Overige	1.242	1.269	- 1.269	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	114	117	0	0	117
Overige	114	117	0	0	117
Bijdragen aan medeoverheden	13.896	14.364	0	0	14.364
Heroïnebehandeling op medisch voorschrift	13.896	14.364	0	0	14.364
Overige	0	0	0	0	0
4. Ethiek					
Subsidies	24.374	23.566	2.265	887	26.718
Abortusklinieken	17.482	17.878	0	0	17.878
Medische Ethiek	6.892	5.688	2.265	887	8.840
Opdrachten	772	785	0	0	785
Medische Ethiek	772	785	0	0	785
Bijdragen aan agentschappen	1.509	2.609	0	0	2.609
CIBG: Uitvoeringstaken medische ethiek	1.509	2.609	0	0	2.609
Ontvangsten	13.903	23.903	0	7.400	31.303
Overige	13.903	23.903	0	7.400	31.303

Toelichting

1. Gezondheidsbeleid

Bijdrage aan agentschappen

RIVM: wettelijke taken en beleidsondersteuning zorgbreed

Het budget is verhoogd met € 3,9 miljoen voor onder meer coronagerelateerd gedragsonderzoek en een corona-inclusieve Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VVT). Verder is het budget verhoogd met per saldo € 4,1 miljoen voor additionele opdrachten op het terrein van Volksgezondheid & Zorg. Het betreft onder andere de evaluatie van lokale en regionale preventieakkoorden, onderzoek naar een onderbouwing van impactvolle determinanten en onderzoek voor de bevordering van de gezondheid in de fysieke leefomgeving.

Bijdrage aan ZBO's en RWT's

ZonMw: Programmering

Door de coronacrisis treedt vertraging op in programma's die door ZonMw worden uitgevoerd. De hiermee gemoeide middelen (€ 76,0 miljoen) schuiven daarom door naar latere jaren. Verder zijn de extra middelen

aanpak dak- en thuislozen (€ 73,0 miljoen) overgeboekt naar artikel 3 Langdurige zorg en ondersteuning en zijn middelen voor de uitvoering van de Maatschappelijke Diensttijd (€ 10,8 miljoen) overgeboekt naar artikel 4 Zorgbreed beleid. Tot slot is het budget verhoogd met per saldo € 15,6 miljoen voor onder andere de uitvoering van de programma's Zorg voor innoveren, Onbeperkt Meedoen, BCG vaccinatie kwetsbare ouderen en Een tegen eenzaamheid.

2. Ziektepreventie

Subsidies

Ziektepreventie

Het budget is verlaagd met € 2,1 miljoen door herschikking van middelen binnen het artikelonderdeel Ziektepreventie. Een budget van € 0,6 miljoen is overgeheveld naar Subsidies Bevolkingsonderzoeken en een budget van € 1,5 is overgeheveld naar RIVM: Opdrachtverlening aan kenniscentra. De overige mutatie bedragen minus € 0,5 miljoen.

Vaccinaties

In verwachting dat de deelname aan de griep- en pneumokkenvaccinatie in het najaar hoger zal zijn dan eerder geraamd is besloten om voor beide vaccinaties extra vaccins aan te schaffen. Naast de aanschafkosten zijn er aanvullende kosten voor de inenting van de extra deelnemers (vaccinatiekosten € 12,4 miljoen).

Opdrachten

Ziektepreventie

Voor de uitvoering van vaccinonderzoek (€ 3,0 miljoen) en het onderzoek naar alternatieven voor dierproeven (€ 0,8 miljoen) is budget overgeboekt naar artikel 10 Apparaatsuitgaven. De overige mutaties bedragen minus € 0,8 miljoen.

Bijdragen aan agentschappen

RIVM: Vaccinaties

De verwachting is dat de deelname aan de griep- en pneumokkenvaccinatie in het najaar hoger zal zijn dan eerder was geraamd. Om hierop voorbereid te zijn is besloten om voor beide vaccinaties extra vaccins aan te schaffen (griepvaccins € 4,5 miljoen).

RIVM: Opdrachtverlening aan kenniscentra

De verwachting is dat de deelname aan de griep- en pneumokkenvaccinatie in het najaar hoger zal zijn dan eerder was geraamd. Om hierop voorbereid te zijn is besloten om voor beide vaccinaties extra vaccins aan te schaffen (pneumokokkenvaccin € 7,7 miljoen). Ter dekking van problematiek op de VWS-begroting is, vooruitlopend op de jaarlijkse onderuitputting, in de eerste suppletoire begroting reeds een korting verwerkt op diverse beleidsartikelen. Daarmee is beoogd om het budget op de VWS-begroting zo goed mogelijk te verdelen en het zo mogelijk te maken om extra middelen voor nieuw beleid in te zetten en gedurende het jaar minder onderuitputting op te laten treden. Bij de tweede suppletoire is gekeken waar de onderuitputting is opgetreden. Op sommige plekken zijn ook correctieboekingen verwerkt. Op dit budget is een correctieboeking gedaan om de voorgenomen activiteiten te kunnen uitvoeren. Concreet is het budget verhoogd met € 7,3 miljoen. Verder zijn de middelen voor het programma

BCG vaccinatie kwetsbare ouderen € 4,4 miljoen) overgeboekt naar het budget ZonMw: programmering. De overige mutaties bedragen € 2,2 miljoen.

3. Gezondheidsbevordering

Subsidies

Gezonde leefstijl en gezond gewicht

Het budget is in totaal met € 6,1 miljoen verhoogd. Voor de uitvoering van het Stimuleringsprogramma Seksuele en relationele vorming is € 7,1 miljoen overgeheveld van subsidies Bevordering van seksuele gezondheid. De overige mutaties bedragen minus € 1,0 miljoen.

Bevordering van seksuele gezondheid

Voor de uitvoering van de subsidieregeling Kunstmatige inseminatie met donorsemen is € 2,3 miljoen overgeheveld naar het artikelonderdeel Ethiek. In het kader van de uitvoering van Zevenpuntenplan is voor het onderdeel Stimuleringsprogramma Seksuele en relationele vorming € 7,1 miljoen overgeheveld naar Subsidies Gezonde leefstijl en gezond gewicht. Verder is voor de goede en tijdige uitvoering van het Zevenpuntenplan € 2,3 miljoen minder nodig dan eerder geraamd. Bij voorjaarsbesluitvorming was de onderuitputting 2019 € 7,9 miljoen op dit Zevenpuntenplan. doorgeschoven naar 2020 en 2021 (jaarlijks € 3,95 mln.). Een deel van deze extra middelen komt in 2020 dus niet tot besteding

4. Ethiek

Subsidies

Medische Ethiek

Voor de uitvoering van de subsidieregeling Kunstmatige inseminatie met donorsemen zijn meer middelen nodig dan geraamd (€ 2,3 miljoen), doordat het aantal aanvragen groter was dan waarmee in de raming rekening was gehouden. Samen met de overige mutaties komt het op € 3,2 miljoen.

Ontvangsten

Overige

De ontvangsten zijn verhoogd met € 6,8 miljoen in verband met de afroaming van bestemmingsreserves op basis van de subsidieregeling Publieke Gezondheid. De totale terugvordering op basis van de subsidieregeling Publieke Gezondheid bedraagt € 16,8 miljoen. Bij Voorjaarsbesluitvorming is € 10 miljoen ingeboekt. De overige meerontvangsten in de tweede suppletoire begroting bedragen € 0,6 miljoen.

3.2 Artikel 2 Curatieve Zorg

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 Curatieve zorg (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. ISB, NvW en amendementen) (2)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB, ISB2, NvW ISB2, ISB3 en amendementen) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota (incl. ISB, NvW en amendementen)	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	3.080.575	4.870.501	80.476	27.420	4.978.397
Uitgaven	3.117.206	4.987.370	- 35.924	11.514	4.962.960
Waarvan juridisch verplicht	99,4%	95,8%			95,8%
1. Kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg					
Subsidies	141.236	166.321	- 539	14.729	180.511
Medisch specialistische zorg	80.533	70.440	- 6.979	10.895	74.356
Curatieve ggz	18.909	20.059	- 999	167	19.227
Eerste lijnszorg	9.893	10.153	0	- 7.229	2.924
Lichaamsmateriaal	20.608	18.571	0	14.700	33.271
Medische producten	11.293	47.098	7.439	- 3.804	50.733
Overige	0	0	0	0	0
Opdrachten	17.542	1.824.418	- 7.926	273	1.816.765
Medisch specialistische zorg	1.157	973	0	196	1.169
Curatieve ggz	4.887	5.217	- 300	- 3.857	1.060
Eerste lijnszorg	153	156	50	668	874
Lichaamsmateriaal	8.335	7.592	0	- 108	7.484
Medische producten	3.010	1.810.480	- 7.676	3.374	1.806.178
Overige	0	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	32.208	39.733	- 122	- 3.036	36.575
aCBG	2.140	1.831	0	764	2.595
aCBG	16.622	2.200	0	0	2.200
CIBG	13.446	35.702	- 122	- 3.800	31.780
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	2.126	1.520	- 200	254	1.574
Overige	2.126	1.520	- 200	254	1.574
Bijdragen aan medeoverheden	68	2	0	0	2
Overige	68	2	0	0	2
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0
3. Ondersteuning van het zorgstelsel					
Subsidies	118.719	146.285	- 25.825	- 17.708	102.752
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen	1.303	1.337	0	0	1.337
Regeling medisch noodzakelijke zorg onverzekerden	0	44.771	0	- 9.771	35.000
Regeling veelbelovende zorg	25.946	22.365	- 18.271	- 3.750	344
Medisch-specialistische zorg	63.262	59.656	- 11.805	- 2.789	45.062
Curatieve ggz	8.981	9.214	- 215	1.010	10.009
Eerste lijnszorg	8.702	8.931	4.466	- 2.408	10.989
Overige	10.525	11	0	0	11
Bekostiging	2.762.515	2.761.184	0	9.758	2.770.942
Rijksbijdrage Zorgverzekeringsfonds voor financiering van verzekerden 18-	2.722.900	2.722.900	0	0	2.722.900

	Vastgestelde begroting (incl. ISB, NvW en amendementen) (2)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB, ISB2, NvW ISB2, ISB3 en amendementen) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota (incl. ISB, NvW en amendementen)	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Zorg illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen	39.615	38.284	0	9.758	48.042
Overige	0	0	0	0	0
Inkomensoverdrachten	18.523	18.523	0	6.400	24.923
Overgangsregeling FLO/VUT ouderenregeling ambulancepersoneel	18.397	18.397	0	6.400	24.797
Overige	126	126	0	0	126
Opdrachten	5.618	15.265	- 1.312	846	14.799
Risicoverevening	1.986	2.019	- 145	0	1.874
Uitvoering zorgverzekeringstelsel	1.201	1.221	- 375	1.600	2.446
Medisch-specialistische zorg	118	7.620	0	173	7.793
Curatieve ggz	417	424	0	13	437
Eerste lijnszorg	100	102	0	96	198
Overige	1.796	3.879	- 792	- 1.036	2.051
Bijdrage aan agentschappen	13.846	9.813	0	0	9.813
CJIB: Onverzekerden en wanbetalers	13.846	9.813	0	0	9.813
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	4.803	4.304	0	0	4.304
SVB: Onverzekerden	3.778	3.877	0	0	3.877
Overige	1.025	427	0	0	427
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	2	2	0	- 2	0
VenJ: Bijdrage C2000	2	2	0	- 2	0
Ontvangsten	5.053	6.353	0	14.701	21.054
Overige	5.053	6.353	0	14.701	21.054

Toelichting

1. Kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg Subsidies

Medisch specialistische zorg

Binnen de subsidies Medisch specialistische zorg doet zich een incidentele meevaller voor van € 1,8 miljoen.

Ter dekking van problematiek op de VWS-begroting is, vooruitlopend op de jaarlijkse onderuitputting, in de eerste suppletoire begroting reeds een korting verwerkt op diverse beleidsartikelen. Daarmee is beoogd om het budget op de VWS-begroting zo goed mogelijk te verdelen en het zo mogelijk te maken om extra middelen voor nieuw beleid in te zetten en gedurende het jaar minder onderuitputting op te laten treden. Bij de tweede suppletoire is gekeken waar de onderuitputting is opgetreden. Op sommige plekken zijn correctieboekingen verwerkt. Op dit budget heeft een correctieboeking van € 9,3 miljoen plaatsgevonden.

Eerstelijnszorg

De verlaging van het budget wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat een fors aantal voornemens als gevolg van de coronacrisis geen doorgang kunnen vinden (ca. € 3,1 miljoen) en een herschikking van het budget binnen artikel 2 (ca. € 4,1 miljoen). Hierdoor vallen de uitgaven voor de subsidies Eerstelijnszorg naar verwachting ca. € 7,2 miljoen lager uit.

Lichaamsmateriaal

Vragen over de nieuwe Donorwet komen meer dan verwacht bij de Nederlandse Transplantatiestichting (NTS) terecht in plaats van bij het Donorregister. De subsidie van de NTS wordt in verband hiermee met € 3,7 miljoen verhoogd.

Medische producten

Samen met het ministerie van EZK wordt een lening verstrekt aan InnoGenerics BV die strekt tot behoud van een generieke geneesmiddelenfabrikant in Nederland, met het oog op het voorkomen van de mogelijkheid tot tekorten van geneesmiddelen. Uw Kamer is hierover door de minister van EZK op 6 augustus 2020 geïnformeerd (Kamerstukken II, 2019-2020, [29477 nr 661](#)).

Aan de stichting Nationaal Farmaceutisch Kennis, ontwikkel- en opleidingscentrum wordt een meerjarige subsidie verstrekt met onder meer als doel dat door niet-commerciële partijen ontwikkelde en/of geproduceerde geneesmiddelen ook geregistreerd worden teneinde de kwaliteit, veiligheid en werkzaamheid ook voor geneesmiddelen voor zeer kleine patiëntpopulaties te waarborgen, de rol van 3D printing in de geneesmiddelenvoorziening te onderzoeken en een beter inzicht te krijgen hoe de kwaliteitscontroles van zowel geregistreerde als bereide geneesmiddelen verder te verbeteren zijn. Voor 2020 is hiervoor een bedrag van € 0,8 miljoen gereserveerd.

Om een plasmageneesmiddelenfaciliteit in Nederland te kunnen behouden is een bijdrage van de Nederlandse overheid nodig zodat de overdracht aan een derde partij kan plaatsvinden. Deze bijdrage van € 12 miljoen bestaat voor € 6 miljoen uit een beroep op de afgegeven garantie aan de Stichting Sanquin. De andere helft wordt als lening aan Sanquin Holding BV verstrekt tegen marktconforme voorwaarden om de periode te overbruggen tot de beoogde overdracht daadwerkelijk plaatsvindt (31 december 2020).

Bijdrage aan agentschappen

CIBG

De bijdrage aan het CIBG is lager, omdat meer voorlichting over de nieuwe Donorwet door de Nederlandse Transplantatiestichting wordt gegeven en minder door het Donorregister dan oorspronkelijk geraamd. Daarnaast vallen de herbouwkosten van het Donorregister lager uit dan geraamd.

3. Ondersteuning van het zorgstelsel

Subsidies

Regeling medisch noodzakelijke zorg onverzekerden

In het voorjaar is € 44 miljoen bevoorschot voor de geraamde uitgaven van het CAK. Dit bedrag valt lager uit en wordt teruggevorderd.

Regeling veelbelovende zorg

De onderzoeken in het kader van de subsidieregeling Veelbelovende zorg komen trager op gang dan verwacht. Dit leidt tot onderuitputting van de uitgaven.

Medisch specialistische zorg

Voor het ontsluiten van patiëntgegevens in de medisch-specialistische zorg en de uitwisseling tussen instellingen onderling is er de periode 2020-2023 in totaal € 75 miljoen beschikbaar voor ziekenhuizen, universitair medische centra en overige instellingen voor medisch specialistische zorg (VIPP-programma voor de MSZ). Als gevolg van de corona-crisis konden de ziekenhuizen in 2020 geen prioriteit geven aan de subsidieaanvragen. De verlaging van het budget met ca. € 18,3 miljoen betreft dan ook een kasschuif om het kasritme in overeenstemming te brengen met de uitgaven. Daarnaast is sprake van een groot aantal andere kleine mutaties die per saldo leiden dat het budget totaal met € 14,6 miljoen wordt verlaagd.

Ter dekking van problematiek op de VWS-begroting is, vooruitlopend op de jaarlijkse onderuitputting, in de eerste suppletoire begroting reeds een korting verwerkt op diverse beleidsartikelen. Daarmee is beoogd om het budget op de VWS-begroting zo goed mogelijk te verdelen en het zo mogelijk te maken om extra middelen voor nieuw beleid in te zetten en gedurende het jaar minder onderuitputting op te laten treden. Bij de tweede suppletoire is gekeken waar de onderuitputting is opgetreden. Op sommige plekken zijn ook correctieboekingen verwerkt. Op dit budget heeft een correctieboeking van € 9,1 miljoen plaatsgevonden.

Tegemoetkoming extra beddencapaciteit zwaar getroffen regio's

Ten behoeve van het organiseren van extra beddencapaciteit in een aantal zwaar getroffen regio's heeft aanvullend op de later georganiseerde compensatie aan verzekeraars een tegemoetkoming plaatsgevonden vanuit de VWS begroting. Het betreft € 14,1 miljoen.

Bekostiging

Zorg illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen

De uitgaven in het kader van de regeling voor vergoeding van medisch noodzakelijke zorg aan illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen zijn hoger dan eerder geraamd. Dit heeft onder meer te maken met het wegwerken van de werkvoorraad ultimo 2019. Tot en met 31 augustus 2020 heeft het CAK circa € 34 miljoen aan zorgkosten vergoed in het kader van de Regeling Financiering Zorg Onverzekerbare Vreemdelingen. Volgens de augustusrapportage van het CAK komt de verwachte realisatie uit op ongeveer € 48 miljoen, waarbij er vanuit is gegaan dat alleen de werkvoorraad van december 2020 wordt meegenomen naar 2021. Afgezet tegen het beschikbare budget van € 38,3 miljoen betekent dit een tekort van € 9,7 miljoen.

Inkomensoverdrachten

Overgangsregeling FLO/VUT ouderenregeling ambulance personeel

De uitgaven voor de FLO/VUT-ouderenregeling ambulancepersoneel vallen (€ 6,4 miljoen) hoger uit, onder andere als gevolg van wijzigingen in regelgeving waarvan is afgesproken dat deze risico's voor VWS zijn.

Opdrachten

Uitvoering zorgverzekeringsstelsel

In het voorjaar werd verwacht dat het budget voor 2020 voldoende zou zijn, maar door met name extra uitgaven in verband met werkgeverslasten van de pgb-regeling en daarnaast onvermijdelijke uitgaven in het kader van de implementatie van de GLI is het budget ontoereikend en zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld.

Ontvangsten

Hogere ontvangsten wanbetalers MTR 2020

Op basis van informatie van het CAK wordt verwacht dat de ontvangsten in het kader van de aanpak van wanbetalers (ontvangsten opgelegde bestuursrechtelijke boete) hoger zijn dan eerder geraamd.

Terugontvangst subsidieregeling onverzekerde personen

Op grond van informatie van het CAK is gebleken dat een beperkt deel van de in 2019 aan het CAK verstrekte middelen ten behoeve van betalingen in het kader van de subsidieregeling onverzekerde personen ongebruikt is gebleven. Deze middelen worden door het CAK aan VWS terugbetaald.

Ruimte ontvangsten artikel 2

Over 2020 vallen de ontvangsten over artikel 2 € 2,7 miljoen hoger uit dan geraamd. Dit komt onder andere door het aflopen van de eerste VIPP-regelingen, waar een aantal ziekenhuizen ontvangen subsidie moeten terugbetalen als gevolg van het niet uitvoeren van activiteiten.

Ruimte subsidieregeling onverzekerde personen

Het CAK verwacht minder uitgaven in het kader van de subsidieregeling onverzekerde personen (SOV)-regeling te doen dan het bedrag dat is bevoorschot in 2020. Het CAK heeft ingestemd met een terugbetaling van het teveel ontvangen bedrag.

3.3 Artikel 3 Langdurige zorg en ondersteuning

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Langdurige zorg en ondersteuning (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. ISB, NvW en amendementen)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB, NvW, ISB2, NvW ISB2, ISB3 en amendementen) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota (incl. ISB, NvW en amendementen)	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	7.423.429	3.963.480	2.875.160	- 39.818	6.798.822
Uitgaven	7.259.805	7.294.454	2.875.160	- 68.604	10.101.010
Waarvan juridisch verplicht	99,3%	71,3%			71,3%
1. Participatie en zelfredzaamheid van mensen met beperkingen					
Subsidies	70.054	95.160	84.150	- 39.647	139.663
Toegang tot zorg en ondersteuning	18.668	13.667	- 930	- 167	12.570
Passende zorg en levensbrede ondersteuning	20.415	43.145	2.782	- 2.140	43.787
Inclusieve samenleving	15.256	23.147	- 133	- 412	22.602
Kennis en informatiebeleid	10.300	9.734	- 69	- 8	9.657
Overige	5.415	5.467	82.500	- 36.920	51.047
Opdrachten	101.761	90.348	- 4.735	- 10.138	75.475
Bovenregionaal gehandicaptenvervoer	63.734	60.193	0	0	60.193
Toegang tot zorg en ondersteuning	6.950	3.765	- 2.956	13	822
Passende zorg en levensbrede ondersteuning	3.200	2.978	2.325	200	5.503
Inclusiviteit	0	9.261	- 108	- 4.276	4.877
Kennis, informatie en innovatiebeleid	1.500	1.525	0	0	1.525
Aanbesteden Sociaal Domein	0	57	3.259	- 1.540	1.776
Overige	26.377	12.569	- 7.255	- 4.535	779
Bijdragen aan agentschappen	0	0	4.256	0	4.256
Overige	0	0	4.256	0	4.256
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	12.847	13.737	0	0	13.737
Overige	12.847	13.737	0	0	13.737
Bijdragen aan medeoverheden	0	18.000	- 18.000	0	0
Overige	0	18.000	- 18.000	0	0
Storting/onttrekking begrotingsreserve	30.000	28.634	0	- 14.300	14.334
Stimulerings regeling wonen en zorg	30.000	28.634	0	- 14.300	14.334
2. Zorgdragen voor langdurige zorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten					
Subsidies	160.389	127.343	- 9.599	- 7.632	110.112
Zorg merkbaar beter maken	74.933	60.072	- 6.541	- 1.130	52.401
Kennis, informatie en innovatiebeleid	40.924	23.854	- 1.839	- 6.563	15.452
Palliatieve zorg en ondersteuning	44.532	43.417	- 1.219	61	42.259
Overige	0	0	0	0	0
Bekostiging	6.741.800	6.748.400	2.818.100	0	9.566.500
Bijdrage in de kosten van kortingen (BIKK)	3.691.800	3.698.400	- 31.900	0	3.666.500
Bijdrage Wlz	3.050.000	3.050.000	2.850.000	0	5.900.000
Opdrachten	19.472	39.686	87	1.073	40.846

	Vastgestelde begroting (incl. ISB, NvW en amendementen)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB, NvW, ISB2, NvW ISB2, ISB3 en amendementen) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota (incl. ISB, NvW en amendementen)	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Zorgdragen voor langdurige zorg	19.472	39.686	87	1.073	40.846
Overige	0	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	0	500	0	0	500
Overige	0	500	0	0	500
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	123.482	132.646	901	2.040	135.587
Uitvoeringskosten Sociale Verzekerings Bank	34.306	36.086	0	2.495	38.581
Uitvoeringskosten Centrum Indicatiestelling Zorg	89.176	96.560	901	- 455	97.006
Ontvangsten	5.691	5.691	0	0	5.691
Overige	5.691	5.691	0	0	5.691

Toelichting

1. Participatie en zelfredzaamheid van mensen met beperkingen

Subsidies

Stimuleringsregeling e-Health

Op basis van het huidige aantal aanvragen is de verwachting dat een aanzienlijk deel van de beschikbare middelen voor de reguliere subsidieregeling SET en SET-COVID-19 2.0 niet meer in 2020 tot besteding zal komen. Een deel van deze middelen valt voor een bedrag van € 38 miljoen vrij.

Gemeentelijke ondersteuning mensen in quarantaine

Met de motie Asscher c.s. heeft de Tweede Kamer gevraagd hoe mensen ondersteund kunnen worden als ze in quarantaine horen te gaan. Het kabinet heeft met gemeenten afgesproken dat zij een rol nemen bij het ondersteunen van mensen die in quarantaine moeten. Het gaat daarbij vooral om praktische ondersteuning en het continueren van zorg en ondersteuning vanuit de sociaaldomeinwetten voor die burgers die in quarantaine moeten en niet in staat zijn de problemen die daardoor kunnen ontstaan zelf of met hun netwerk op te lossen. Gemeenten en Rijk hebben de gezamenlijke intentie om de extra kosten beperkt te houden. Ten behoeve van de ondersteuning van gemeenten zal eenmalig € 4 miljoen worden toegevoegd aan de Algemene Uitkering van het Gemeentefonds.

Schadelijke praktijken

De uitvoering van de actieagenda schadelijke praktijken is tijdelijk stilgelegd vanwege de coronacrisis, omdat de uitvoerende partijen (zoals GGD, artsen en Veilig Thuis) geen ruimte hadden voor nieuwe activiteiten. Het doel is om zo veel mogelijk van de actieagenda nog in 2020 tot uitvoering te brengen. Maar vanwege de relatief late opstart hiervan, is dat in 2020 beperkt mogelijk waardoor circa € 1,5 miljoen in 2020 vrijvalt.

Opdrachten

Inclusiviteit

Het betreft uitgaven aan ZonMw programma in het kader van Een tegen Eenzaamheid en social trials dementie (totaal circa € 2 miljoen) en voorlichtingcampagnes mantelzorg, beeldvorming ouderen en Een tegen Eenzaamheid (totaal circa € 2 miljoen).

Overige

Diverse voornemens zullen niet meer tot uitvoering komen, met name met betrekking tot het programma Langer Thuis (€ 2,2 miljoen) en Herwaarderen Ouderdom (campagne € 1,2 miljoen).

Storting/onttrekking begrotingsreserve

Stimuleringsregeling wonen en zorg

De stimuleringsregeling wonen en zorg stimuleert de totstandkoming van geclusterde woonvormen voor ouderen. De regeling is per april 2020 aangepast. Met de wijziging is geregeld dat de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO) leningen kan verstrekken voor de planontwikkelfase van de projecten, met een maximum van € 200.000 per lening. Doordat de leningen gemiddeld na drie jaar worden terugbetaald, komt er op dat moment weer geld beschikbaar voor nieuwe leningen. De beschikbare middelen voor dit doel zijn via een kasschuif doorgeschoven naar 2021 zodat de RVO hier een beroep op kan doen in de periode dat de regeling van kracht is.

2. Zorgdragen voor langdurige zorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten

Subsidies

Zorg merkbaar beter maken

Door corona zijn middelen niet tot besteding gekomen, een deel hiervan wordt via een kasschuif (€ 9,5 miljoen) ter beschikking gesteld in latere jaren. Daarnaast heeft een technische correctie plaatsgevonden aangezien een deel van de taakstellende onderuitputting eerder verwerkt was (€ 1,8 miljoen).

Kennis, informatie en innovatiebeleid

Het betreft hier niet tot besteding gekomen middelen van de subsidieregeling InZicht (€ 6,3 miljoen). Daarnaast is als gevolg van het opstarten en uitvoeren van meerjarige projecten en -activiteiten in 2020 een gewijzigd kasritme ontstaan waardoor onderbesteding is opgetreden en heeft een beperkte herschikking van budgetten plaatsgevonden (per saldo € 2,1 miljoen).

Bekostiging

Bijdrage in de kosten van de kortingen (BIKK)

De raming is op basis van de actuele raming van het Centraal Planbureau naar beneden bijgesteld (€ 32,0 miljoen).

Bijdrage Wlz

De rijksbijdrage Wlz dient er toe om te voorkomen dat er in het Fonds langdurige zorg een tekort ontstaat. Op basis van de uitgavenramingen uit de VWS-begroting en de raming van de Wlz-premies van het ministerie van Financiën blijkt een hogere rijksbijdrage Wlz nodig te zijn om een fondstekort te vermijden. Ten opzichte van de raming in de begroting 2020 is de raming van de uitgaven opwaarts bijgesteld (€ 0,9 miljard), terwijl de raming van de inkomsten neerwaarts is bijgesteld (over 2018 tot en met 2020 samen circa 1,8 miljard, waarvan het grootste deel in 2020 in verband met de lagere economische groei vanwege corona). Vanwege de tegenvaller bij uitgaven en inkomsten is een hogere rijksbijdrage nodig, in totaal van € 2,85 miljard.

3.4 Artikel 4 Zorgbreed beleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Zorgbreed beleid (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. ISB, NvW en amendementen)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB, NvW, ISB2, NvW ISB2, ISB3 en amendementen) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota (incl. ISB, NvW en amendementen)	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	957.990	2.177.126	- 59.028	798.959	2.917.057
Uitgaven	1.079.709	2.427.124	- 62.343	783.929	3.148.710
Waarvan juridisch verplicht	98,3%	87,3%			87,3%
1. Positie cliënt en transparantie van zorg					
Subsidies	42.967	34.015	5.054	- 2.770	36.299
Patiënten- en gehandicaptenorganisaties	17.052	16.465	0	0	16.465
Transparantie van zorg	25.927	17.509	5.095	- 2.770	19.834
Overige	- 12	41	- 41	0	0
Opdrachten	8.740	25.305	2.739	1.623	29.667
Ondersteuning cliëntorganisaties	768	6.585	- 3.868	- 717	2.000
Transparantie van zorg	693	704	285	65	1.054
Overige	7.279	18.016	6.322	2.275	26.613
Bijdragen aan agentschappen	4.993	7.420	0	0	7.420
CIBG	4.993	7.420	0	0	7.420
2. Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt					
Subsidies	541.341	1.766.085	- 66.805	786.719	2.485.999
Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	541.341	1.766.085	- 66.805	786.719	2.485.999
Overige	0	0	0	0	0
Opdrachten	8.809	9.352	- 559	- 126	8.667
Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	8.809	9.352	- 559	- 126	8.667
Bijdragen aan agentschappen	12.413	12.512	- 350	1.150	13.312
CIBG	12.413	12.512	- 350	1.150	13.312
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	0	0	0	0	0
ZiNL	0	0	0	0	0
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	0	0	0	65	65
Overige	0	0	0	65	65
3. Informatiebeleid					
Subsidies	35.943	32.990	- 480	- 5.913	26.597
Informatiebeleid	10.967	12.688	6.874	- 3.750	15.812
Overige	24.976	20.302	- 7.354	- 2.163	10.785
Opdrachten	23.592	46.756	- 6.357	- 2.922	37.477
Informatiebeleid	9.460	37.588	- 7.444	3.658	33.802
Overige	14.132	9.168	1.087	- 6.580	3.675
Bijdragen aan agentschappen	15.091	26.088	200	- 3.229	23.059
Informatiebeleid	15.091	26.088	200	- 3.229	23.059
Overige	0	0	0	0	0
4. Inrichting Zorgstelsel					

	Vastgestelde begroting (incl. ISB, NvW en amendementen)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB, NvW, ISB2, NvW ISB2, ISB3 en amendementen) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota (incl. ISB, NvW en amendementen)	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Subsidies	200	205	75	80	360
Programma's Zorgstelsel	200	205	75	80	360
Opdrachten	1.839	2.369	- 208	- 836	1.325
Programma's Zorgstelsel	1.300	1.821	- 208	- 386	1.227
Overige	539	548	0	- 450	98
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	247.350	247.953	3.274	10.125	261.352
CAK	129.101	118.318	- 218	9.329	127.429
NZa	59.970	60.979	1.067	0	62.046
Zorginstituut Nederland	63.501	65.352	3.439	796	69.587
CSZ	2.200	2.257	- 57	0	2.200
Overige	- 7.422	1.047	- 957	0	90
Bijdragen aan medeoverheden	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	2.500	57	- 57	0	0
EZK: ACM	2.500	57	- 57	0	0
Overige	0	0	0	0	0
Begrotingsreserve	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0
5. Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland					
Subsidies	0	3.142	0	0	3.142
Zorg en Welzijn	0	3.142	0	0	3.142
Bekostiging	133.331	209.961	484	- 2.218	208.227
Zorg en Welzijn	133.331	209.961	484	- 2.218	208.227
Bijdragen aan medeoverheden	600	2.914	647	2.181	5.742
Overige	600	2.914	647	2.181	5.742
Ontvangsten	70.655	70.655	0	14.909	85.564
Wanbetalers en onverzekerden	59.502	59.502	0	0	59.502
Overige	11.153	11.153	0	14.909	26.062

Toelichting

1. Positie cliënt en transparantie van zorg

Subsidies

Transparantie van zorg

Voor de uitvoering van het plan Betere toegang tot actuele en relevante uitkomst informatie is € 1,6 miljoen overgeheveld naar onderdeel 3 Informatiebeleid van dit artikel. Verder is door COVID-19 voor € 1,2 miljoen vertraging ontstaan in activiteiten van het programma Uitkomstgerichte zorg en is de subsidieregeling Transparantie van kwaliteit een jaar opgeschort. Daarnaast is er een technische correctie van € 5,1 miljoen.

Opdrachten

Ondersteuning cliëntorganisaties

Een aantal mutaties zijn abusievelijk onjuist verwerkt. Zo is een beschikbaar gesteld budget voor de beheer- en bewaarplicht van medische dossiers van het failliete Slotervaart onder deze post verwerkt (in plaats van onder Overige). Ook is het contract voor een periode van 5 (kas)jaren afgesloten waardoor € 2,0 miljoen hiervan vrij valt. Daarnaast zijn uitgaven van PGO-support, een onafhankelijke netwerkorganisatie die versterking en ondersteuning biedt aan patiënten- en gehandicaptenorganisaties, voor een bedrag van € 2,2 miljoen abusievelijk niet hier opgenomen maar onder Overige.

Overige

Voor de uitvoering van de campagnes Coronamelder (de app) en beeldvorming ouderen zijn extra kosten gemaakt van € 2,2 miljoen. Verder zijn er middelen voor ondersteuning van cliëntorganisaties op dit budget verwerkt.

2. Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt

Subsidies

Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt

Via een amendement zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor extra opleidingsplekken GZ-psychologen. De uitgaven zijn echter gedaan vanuit de premiegefinancierde beschikbaarheidsbijdrage, waardoor de middelen op de begroting vrijvallen.

Bij de zorgbonus is sprake van een overschrijding van 800 miljoen euro in 2020, ten opzichte van de oorspronkelijke raming van 1,4 miljard euro. De overschrijding wordt veroorzaakt doordat de bonus voor zorgprofessionals veel breder is aangevraagd dan verwacht.

Overige

Als gevolg van andere prioritering vanwege de coronapandemie zijn diverse voornemens vertraagd. Hierdoor valt in 2020 een bedrag van € 4 miljoen vrij.

3. Informatiebeleid

Subsidies

Informatiebeleid

Er heeft een technische correctie plaatsgevonden van subsidies naar opdrachten (-€ 3,75 miljoen) aangezien beleidsvoornemens als opdracht zijn uitgezet in plaats van subsidie.

Maatschappelijke Diensttijd

Bij MDT is in 2020 een onderuitputting van € 7 mln opgetreden bij het experiment met fondsen. Vanwege de coronacrisis is hier vertraging opgetreden. Dit experiment zal in 2021 van start gaan. De onderuitputting bij MDT wordt ingezet voor het landelijke programma voor suïcidepreventie.

Overige

Op het subsidiebudget van programma Innovatie & Zorgvernieuwing is sprake van een onderuitputting van € 3,1 miljoen, als gevolg van vertraging in de uitvoering door de coronacrisis, bijvoorbeeld bij de PGO-gebruikersregeling.

Ten behoeve van het RIVM is ruim € 0,1 mln overgemaakt.

*Opdrachten***Informatiebeleid**

Er heeft een technische correctie plaatsgevonden van subsidies naar opdrachten (€ 3,25 miljoen) aangezien beleidsvoornemens als opdracht zijn uitgezet in plaats van subsidie.

Als gevolg van de coronacrisis zijn sommige middelen niet tot besteding gekomen of zijn trajecten vertraagd. Hierdoor is € 2,6 miljoen vrijgekomen.

Het programma Realisatie Digitale Ondersteuning (RDO) is in 2020 opgericht om digitale middelen te realiseren die een bijdrage kunnen leveren aan het beheersen en de bestrijding van COVID-19. Het opdrachtenbudget RDO is ingezet voor de ontwikkeling, doorontwikkeling en het beheer van de coronamelder. Voorts is een deel van het opdrachtbudget ingezet om een tweede digitale oplossing te ontwikkelen die de GGD zal ondersteunen bij het uitvoeren van het bron- en contactonderzoek. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de op 2 september jl. gedane toezegging aan de Tweede Kamer.

Overige

Ten behoeve van het programma de juiste zorg op de juiste plek is ruim € 2,8 miljoen overgeboekt, gericht op transformatie van zorgprocessen met behulp van digitale toepassingen.

Er is ruim € 2,4 miljoen overgeboekt naar ZonMW voor het opleiden van digicoaches bij zorginstellingen voor het vergroten van digitale vaardigheden, voor advies op maat aan innovatoren en een voucherregeling voor implementatie- en opschalingscoaching.

*Bijdrage agentschappen***Informatiebeleid**

De gebruikerskosten voor de beheervoorziening BV BSN worden doorbelast aan de gebruiker. Deze kosten zijn via een technische mutatie overgeboekt naar BZK (-€ 5 miljoen).

Overige mutaties betreffen ontvangsten voor extra corona-activiteiten, een onvoorzien tekort bij het CIBG en een bijdrage aan BZK tekort voor de Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP).

Er heeft een technische correctie plaatsgevonden van subsidies naar opdrachten (+0,5 miljoen) aangezien beleidsvoornemens als opdracht zijn uitgezet in plaats van subsidie.

De bijdrage aan het CIBG van RDO betreft het beheer en de hosting van coronamelder.

4. Inrichting Zorgstelsel

Bijdrage aan ZBO's en RWT's

CAK

Er zijn extra middelen nodig om het ICT-landschap van het CAK grondig te moderniseren om de inning van het abonnementstarief van de nieuwe Wmo en de uitvoering van diverse regelingen mogelijk te maken. Ter dekking van problematiek op de VWS-begroting is, vooruitlopend op de jaarlijkse onderuitputting, in de eerste suppletoire begroting reeds een korting verwerkt op diverse beleidsartikelen. Daarmee is beoogd om het budget op de VWS-begroting zo goed mogelijk te verdelen en het zo mogelijk te maken om extra middelen voor nieuw beleid in te zetten en gedurende het jaar minder onderuitputting op te laten treden. Bij de tweede suppletoire is gekeken waar de onderuitputting is opgetreden. Op sommige plekken zijn ook correctieboekingen verwerkt. Op dit budget heeft een correctieboeking van € 9,3 miljoen plaatsgevonden.

Zorginstituut Nederland

Met het Zorginstituut zijn afspraken gemaakt over verplichtingen in het kader van meerjarig onderzoek. Op basis van een actuele rapportage kan worden geconcludeerd dat de uitgaven in 2020 lager zijn dan het beschikbare budget (€ 4,2 miljoen).

5. Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland

Bijdrage aan medeoverheden

Binnen dit beleidsterrein is gekozen om de middelen in te zetten via het instrument bijdrage aan medeoverheden. Het beleid zelf wordt niet gewijzigd.

Ontvangsten

Op basis van de jaarrekening 2019 van ZonMw is er € 10,9 miljoen teruggevorderd.

Het Waarborgfonds voor de Zorgsector heeft voor een in het verleden bij de oprichting ontvangen initiële storting een bedrag teruggestort (€ 1,9 miljoen) en door het Zorginstituut zijn bedragen teruggevorderd als gevolg van vastgestelde subsidies Transparantie kwaliteit van zorg (€ 1,1 miljoen).

3.5 Artikel 5 Jeugd

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 Jeugd (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. ISB, NvW en amendementen)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB, NvW, ISB2, NvW ISB2, ISB3 en amendementen) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota (incl. ISB, NvW en amendementen)	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	107.273	155.437	233	- 17.914	137.756
Uitgaven	107.273	165.437	233	- 22.914	142.756
Waarvan juridisch verplicht	93,5%	96,2%			96,2%
3. Effectief en efficiënt werkend jeugdstelsel					
Subsidies	97.359	155.422	- 1.206	- 72.356	81.860
Kennis en informatiebeleid	6.825	11.155	0	- 590	10.565
Jeugdbeleid	72.249	126.884	- 8.206	- 69.566	49.112
Jeugdinstelling	18.285	17.383	7.000	- 2.200	22.183
Overige	0	0	0	0	0
Opdrachten	8.366	8.434	1.438	3.442	13.314
Kennis en informatiebeleid	1.652	1.679	0	182	1.861
Jeugdbeleid	6.714	6.755	1.438	3.260	11.453
Overige	0	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	1.331	1.359	218	0	1.577
Overige	1.331	1.359	218	0	1.577
Bijdragen aan medeoverheden	0	0	0	46.000	46.000
Overige	0	0	0	46.000	46.000
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	217	222	- 217	0	5
Overige	217	222	- 217	0	5
Ontvangsten	26.085	26.085	0	- 22.000	4.085
Overige	26.085	26.085	0	- 22.000	4.085

Toelichting

3. Effectief en efficiënt werkend jeugdinstelsel

Subsidies

Jeugdinstelsel

Ten behoeve van de subsidieregeling continuïteit van cruciale jeugdzorg is een kasschuif van € 20 miljoen gerealiseerd. Met VNG is in mei 2019 de bestuurlijke afspraak gemaakt om voor de jaren 2019 – 2021 € 20 miljoen vanuit het Gemeentefonds beschikbaar te stellen voor tijdelijke liquiditeitssteun om de continuïteit van cruciale jeugdhulp te kunnen borgen. De € 20 miljoen is in zijn geheel, via een kasschuif, naar 2021 overgeheveld, zodat de middelen dan weer volledig beschikbaar zijn.

Voor de specifieke uitkeringen (SPUKS) aan gemeenten is circa € 46 miljoen overgeboekt naar het budget voor bijdragen aan medeoverheden. Deze SPUKS betreffen financiering van een projectenpool van het programma Geweld hoort nergens thuis, een vastgoedtransitie voor gesloten jeugdhulp en de opzet van een expertisecentra jeugdhulp.

De overige mutaties voor dit hoofdbudget betreffen; diverse posten in het kader van (inter)departementale samenwerkingen op het terrein van jeugdhulp met een totaal bedrag van € 77 miljoen.

Opdrachten

Jeugdbeleid

De mutaties op dit hoofdbudget betreffen voornamelijk een overboeking van verplichtingenruimte 2021 naar verplichtingenruimte 2020 voor € 5 miljoen. Dit betreft een technische mutatie en gaat dus niet om verschuiving kasbudget.

De overige mutaties betreffen diverse posten in het kader van (inter)departementale samenwerkingen op het gebied van jeugdbeleid voor € 4,7 miljoen.

Bijdragen aan medeoverheden

Ten behoeve van de bovengenoemde specifieke uitkeringen aan gemeenten, is € 46 miljoen overgeboekt van subsidie jeugdbeleid naar bijdragen aan medeoverheden.

Ontvangsten

De ontvangsten zijn met € 22 miljoen bijgesteld. Deze bijstelling betreft een correctie op de eerder begrote terugontvangsten van de tijdelijke liquiditeitssteun voor de subsidieregeling bijzondere transitiekosten Jeugdwet (TAJ), die reeds per 31 december 2018 is beëindigd. De begrote middelen zijn uiteindelijk niet uitgekeerd als subsidie, omdat er geen vraag meer was naar tijdelijke liquiditeitssteun. De resterende middelen zijn herbestemd voor de vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp, om de transformatie een impuls te geven en de continuïteit van essentiële jeugdhulp te borgen. U bent hierover eerder dit jaar geïnformeerd.

3.6 Artikel 6 Sport en bewegen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6 Sport en bewegen (bedragen x € 1.000)					
	Vastgestelde begroting (incl. ISB, NvW en amendementen)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB, NvW, ISB2, NvW ISB2, ISB3 en amendementen) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota (incl. ISB, NvW en amendementen)	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	343.374	415.167	33.305	24.700	473.172
Uitgaven	373.966	450.429	33.305	- 24.875	458.859
Waarvan juridisch verplicht	98,6%	86,9%			86,9%
1. Passend sport- en beweegaanbod					
Subsidies	976	1.484	0	0	1.484
Passend sport- en beweegaanbod	976	1.484	0	0	1.484
2. Uitblinken in sport					
Subsidies	1.284	1.318	0	0	1.318
Uitblinken in sport	1.284	1.318	0	0	1.318
3. Borgen van innovatie, kennisontwikkeling en kennisdeling					
Opdrachten	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0
4. Sport verenigt Nederland					
Subsidies	162.909	160.979	48.300	- 750	208.529
Sportakkoord	68.307	51.471	43.450	30.298	125.219
Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties	86.871	101.601	3.000	- 30.450	74.151
Kennis en innovatie	7.731	7.907	1.850	- 598	9.159
Inkomstenoverdrachten	13.340	13.815	0	0	13.815
Financiële voorziening topsporters	13.340	13.815	0	0	13.815
Opdrachten	4.143	4.440	- 695	- 1.175	2.570
Sportakkoord	3.927	4.194	- 695	- 1.491	2.008
Kennis en innovatie	216	246	0	- 50	196
Overige	0	0	0	366	366
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	2.472	2.727	0	0	2.727
Dopingautoriteit	2.472	2.727	0	0	2.727
Bijdragen aan medeoverheden	177.924	263.565	- 12.589	- 22.950	228.026
Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties	177.924	182.600	5.475	200	188.275
Sportakkoord	0	80.965	- 18.064	- 23.150	39.751
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	230	325	0	0	325
Dopingbestrijding	230	325	0	0	325
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	10.688	1.776	- 1.711	0	65
Sportakkoord	10.688	1.776	- 1.711	0	65
Ontvangsten	740	740	0	0	740
Overige	740	740	0	0	740

Toelichting

4. Sport verenigt Nederland

Subsidies

Sportakkoord

Om de financiële gevolgen van de maatregelen tegen COVID-19 tegen te gaan, is voor de sportsector een financieel steunpakket beschikbaar gekomen. Hierbij wordt ingezet op een stimuleringsregeling van kleine sportverenigingen (TASO) en een compensatieregeling voor verhuurders van sportaccommodaties (TVS), in totaal € 78,4 miljoen.

Ook is vanwege de coronacrisis de organisatie van een aantal sportevenementen uitgesteld waardoor onderbesteding (minus € 2,5 miljoen) optreedt.

Daarnaast heeft een aantal mutaties plaatsgevonden in verband met het uitvoeren van het Actieplan discriminatie en racisme (minus € 1,6 miljoen) en heeft binnen het artikelonderdeel een aantal budgettair neutrale mutaties (minus € 0,6 miljoen) plaatsgevonden.

In totaal gaat het om een saldo van € 73,7 miljoen aan mutaties.

Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties

In 2020 wordt een onderbesteding van € 20 miljoen geraamd op de subsidieregeling voor sportverenigingen, stichtingen en andere niet winst beogende investeerders in sportaccommodaties (BOSA) in verband met achterblijvende investeringen als gevolg van onder andere COVID-19 en daarnaast een langere uitvoeringstermijn bij uitvoerder DUS-i vanwege het uitvoeren diverse spoedregelingen in verband met COVID-19.

In 2020 is door het ministerie van BZK € 10 miljoen beschikbaar gesteld voor een impuls 'doorbouwen verduurzaming sportverenigingen'. Deze middelen zijn aan de BOSA-regeling toegevoegd.

Daarnaast heeft binnen het artikelonderdeel een aantal budgettair neutrale mutaties (minus € 17,5 miljoen) naar andere financiële instrumenten plaatsgevonden.

Bijdrage aan medeoverheden

Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties

Binnen het artikelonderdeel heeft een aantal budgettair neutrale mutaties van/naar andere financiële instrumenten plaatsgevonden. De middelen zijn ingezet voor de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van materialen door gemeenten. In totaal gaat het om € 5,7 miljoen.

Sportakkoord

Binnen het artikelonderdeel heeft een aantal budgettair neutrale mutaties van/naar andere financiële instrumenten plaatsgevonden. De middelen zijn ingezet voor het uitvoeren van de tijdelijke COVID-19 regelingen (TASO en TVS) en voor de specifieke uitkering Sportakkoord. In totaal gaat het om minus € 41,2 miljoen.

Overige ontwikkelingen: Compensatie Kansspelen

In 2019 zijn als gevolg van een wijziging in de Kansspelbelasting op de Sportbegroting middelen beschikbaar gekomen voor compensatiebetaling aan de Nederlandse Loterij Organisaties. Compensatiebetaling vindt plaats vanaf het moment dat het nieuwe afdrachtspercentage zoals bepaald in de Wet Kansspelen op Afstand (Wet Koa) van toepassing is. In 2020 is dat nog niet het geval. Per brief van 30 maart 2020 (kenmerk:2020-0000060976) is de staatssecretaris van Financiën ingegaan op de gevolgen van invoering van de Wet kansspelen op afstand (Wet Koa) voor weddenschappen op paardenraces. In de brief wordt benoemd dat er aanleiding bestaat om de transitie van de Stichting Nederlandse Draf- en Rensport (SNDR) en de kortebaambond (KBB) naar een nieuw regime te ondersteunen met een éénmalige lumpsum compensatie ter grootte van € 3,2 miljoen waarvan € 2,95 miljoen ten behoeve van de SNDR en € 0,25 miljoen ten behoeve van de KBB. Conform de afspraken die zijn gemaakt tussen de betrokken ministeries wordt deze compensatie éénmalig door het ministerie van VWS ter beschikking gesteld.

3.7 Artikel 7 Oorlogsgetroffenen en Herinnering WO II

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 7 Oorlogsgetroffenen en Herinnering WOII (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. ISB, NvW en amendementen) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB, NvW, ISB2, NvW, ISB2, ISB3 en amendementen) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota (incl. ISB, NvW en amendementen)	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	254.599	29.637	150	- 499	29.288
Uitgaven	254.599	249.602	150	- 1.357	248.395
Waarvan juridisch verplicht	99,2%	98,9%			98,9%
1. De zorg- en dienstverlening aan verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WOII en de herinnering aan WO II					
Subsidies	27.546	29.785	- 929	- 450	28.406
Nationaal Comité	5.185	5.977	- 400	0	5.577
Nationale herinneringscentra	2.983	3.615	150	0	3.765
Collectieve Erkenning Indisch Nederland	2.811	2.164	0	0	2.164
Zorg- en dienstverlening	5.976	6.276	0	0	6.276
Overige	10.591	11.753	- 679	- 450	10.624
Bekostiging	400	400	0	0	400
Overige	400	400	0	0	400
Opdrachten	421	428	0	0	428
Overige	421	428	0	0	428
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	0	0	1.105	0	1.105
Overige	0	0	1.105	0	1.105
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	25	26	- 26	0	0
Overige	25	26	- 26	0	0
2. Pensioenen en uitkeringen voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WO II					
Inkomensoverdrachten	215.815	208.239	0	193	208.432
Wetten en regelingen verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen	215.815	208.239	0	193	208.432
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	10.392	10.724	0	- 1.100	9.624
SVB	6.987	8.877	0	- 1.100	7.777
PUR	2.884	1.322	525	0	1.847
Overige	521	525	- 525	0	0
Ontvangsten	2.901	2.901	0	0	2.901
Overige	2.901	2.901	0	0	2.901

Toelichting

2. Pensioenen en uitkeringen voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WO II Bijdrage aan ZBO's en RWT's

SVB

Er is onderuitputting op de uitvoeringskosten en uitkeringen van oorlogsgetroffenen.

Inkomensoverdrachten

Wetten en regelingen verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen

Er is onderuitputting op de uitvoeringskosten en uitkeringen van oorlogsgetroffenen.

3.8 Artikel 8 Tegemoetkoming specifieke kosten

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 8 Tegemoetkoming specifieke kosten (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. ISB, NvW en amendementen)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB, NvW, ISB2, NvW ISB2, ISB3 en amendementen) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutaties Miljoenennota (incl. ISB, NvW en amendementen)	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	5.238.449	5.278.049	130.900	0	5.408.949
Uitgaven	5.238.449	5.278.049	130.900	0	5.408.949
Waarvan juridisch verplicht	100%	100%			100%
Inkomensoverdrachten	5.238.449	5.278.049	130.900	0	5.408.949
Zorgtoeslag	5.197.000	5.219.600	130.900	0	5.350.500
Tegemoetkoming specifieke zorgkosten	41.449	58.449	0	0	58.449
Ontvangsten	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0

Toelichting

1. Inkomensoverdrachten

Zorgtoeslag

De uitgavenraming zorgtoeslag is op basis van de actuele raming van het Centraal Planbureau naar boven bijgesteld (€ 130,9 miljoen).

4 Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 9 Algemeen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Algemeen (Bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. ISB, NvW en amendementen) (2)	Stand 1e	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)			Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
		suppletoire begroting (incl. ISB, NvW, ISB2, NvW ISB2, ISB3 en amendementen) (2)	Mutaties Miljoenennota (incl. ISB, NvW en amendementen)	Overige mutaties 2e suppletoire begroting		
Verplichtingen	23.374	85.885	0	- 5.930	79.955	
Uitgaven	26.572	90.543	0	- 5.930	84.613	
1. Internationale samenwerking						
Opdrachten	0	0	0	0	0	
Overige	0	0	0	0	0	
Bijdragen aan agentschappen	900	900	0	0	900	
Overige	900	900	0	0	900	
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	4.582	65.594	0	- 1.330	64.264	
World Health Organization	2.968	2.968	0	0	2.968	
EMA	0	5.409	0	5.070	10.479	
Overige	1.614	57.217	0	- 6.400	50.817	
3. Eigenaarsbijdrage RIVM						
Bijdragen aan agentschappen	16.090	19.049	0	- 4.600	14.449	
Eigenaarsbijdrage RIVM	15.990	18.949	0	- 4.600	14.349	
Eigenaarsbijdrage aCBG	100	100	0	0	100	
Eigenaarsbijdrage CIBG	0	0	0	0	0	
4. Begrotingsreserve achterborg WFZ-garanties						
Garanties	5.000	5.000	0	0	5.000	
Overige	5.000	5.000	0	0	5.000	
Ontvangsten	0	8.331	500	0	8.831	
Overige	0	8.331	500	0	8.831	

Toelichting

1. Internationale samenwerking

Internationale samenwerking

EMA

Er vindt een technische correctie (€ 5,1 miljoen) plaats om het budget voor EMA op de juiste plek in de begroting te zetten.

Overige

Als gevolg van corona zijn een aantal beleidsactiviteiten niet tot uitputting gekomen (€ 0,3 miljoen). Daarnaast schuift de tabaksconferentie door naar 2021 (€ 1 miljoen).

3. Eigenaarsbijdrage RIVM

Bijdrage aan agentschappen

Eigenaarsbijdrage RIVM

De eigenaarsbijdrage aan de RIVM wordt per saldo met € 4,6 miljoen verlaagd. Er is sprake van een bijstelling voor loon- en prijsontwikkeling vanwege de invoering van het Individuele Keuze Budget (€ 0,4 miljoen). Ook vindt vanuit de eigenaarsbijdrage van het RIVM een overheveling plaats naar de projectdirectie Antonie van Leeuwenhoekterrein (€ 2,1 miljoen). Ter dekking van problematiek op de VWS-begroting is, vooruitlopend op de jaarlijkse onderuitputting, in de eerste supplettoire begroting reeds een korting verwerkt op diverse beleidsartikelen. Daarmee is beoogd om het budget op de VWS-begroting zo goed mogelijk te verdelen en het zo mogelijk te maken om extra middelen voor nieuw beleid in te zetten en gedurende het jaar minder onderuitputting op te laten treden. Bij de tweede supplettoire is gekeken waar de onderuitputting is opgetreden. Op sommige plekken zijn ook correctieboekingen verwerkt. Op dit budget heeft een correctieboeking van € 2,9 miljoen plaatsgevonden en deze dient als dekking voor de plekken waar de onderuitputting zich niet heeft voorgedaan.

4.2 Artikel 10 Apparaat Kerndepartement

Apparaatsuitgaven departement Budgettaire gevolgen

Tabel 13 Apparaatsuitgaven Kerndepartement (Bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. ISB, NvW en amendementen) (1)	Stand 1e supplettoire begroting (incl. ISB, NvW, ISB2, NvW ISB2, ISB3 en amendementen) (2)	Mutaties Miljoenennota (incl. ISB, NvW en amendementen)	Overige mutaties 2e supplettoire begroting	Stand 2e supplettoire begroting (4) = (2) + (3)
Verplichtingen	338.243	415.201	8.386	31.538	455.125
Uitgaven	340.989	419.025	8.386	31.485	458.896
Personele uitgaven	261.246	304.242	8.272	21.056	333.570
<i>waarvan eigen personeel</i>	248.371	275.405	7.375	4.239	287.019
<i>waarvan inhuur externen</i>	9.474	25.436	785	16.717	42.938
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	3.401	3.401	112	100	3.613
Materiële uitgaven	79.743	114.783	114	10.429	125.326
<i>waarvan ICT</i>	7.148	16.267	- 699	26	15.594
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	50.021	58.038	0	- 2.389	55.649
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	22.574	40.478	813	12.792	54.083
Ontvangsten	8.603	26.195	2.038	632	28.865
Overige	8.603	26.195	2.038	632	28.865

Tabel 14 Nadere uitsplitsing apparaatsuitgaven (Bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. ISB, NvW en amendementen) (1)	Stand 1e supplettoire begroting (incl. ISB, NvW, ISB2, NvW ISB2, ISB3 en amendementen) (2)	Mutaties Miljoenennota (incl. ISB, NvW en amendementen)	Overige mutaties 2e supplettoire begroting	Stand 2e supplettoire begroting (4) = (2) + (3)
Totaal apparaatsuitgaven Ministerie van VWS	340.989	419.025	8386	31485	458.896
Personele uitgaven kerndepartement	160.703	200.746	4738	22249	227.733
<i>waarvan eigen personeel</i>	149.970	174.163	4261	6292	184.716
<i>waarvan externe inhuur</i>	8.121	23.971	391	15857	40.219
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	2.612	2.612	86	100	2.798
Materiële uitgaven kerndepartement	57.782	87.465	- 8	10533	97.990
<i>waarvan ICT</i>	2.524	6.739	- 699	- 465	5.575
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	45.701	53.713	0	- 2248	51.465
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	9.557	27.013	691	13246	40.950
Personele uitgaven inspecties	80.479	80.972	2886	- 2073	81.785
<i>waarvan eigen personeel</i>	78.670	79.163	2827	- 2073	79.917
<i>waarvan externe inhuur</i>	1.020	1.020	33	0	1.053
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	789	789	26	0	815
Materiële uitgaven inspecties	16.865	20.065	122	236	20.423
<i>waarvan ICT</i>	3.850	7.050	0	0	7.050
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	3.950	3.950	0	0	3.950
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	9.065	9.065	122	236	9.423
Personele uitgaven SCP en raden	20.064	22.524	648	880	24.052
<i>waarvan eigen personeel</i>	19.731	22.079	287	20	22.386

	Vastgestelde begroting (incl. ISB, NvW en amendementen) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB, NvW, ISB2, NvW ISB2, ISB3 en amendementen) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)		Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)
			Mutatie Miljoenennota (incl. ISB, NvW en amendementen)	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
<i>waarvan externe inhuur</i>	333	445	361	860	1.666
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	0	0	0	0	0
Materiële uitgaven SCP en raden	5.096	7.253	0	- 340	6.913
<i>waarvan ICT</i>	774	2.478	0	491	2.969
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	370	375	0	- 141	234
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	3.952	4.400	0	- 690	3.710

Toelichting apparaatsuitgaven kerndepartement

Personele- en materiële uitgaven kerndepartement

Personele uitgaven kerndepartement

Het budget voor eigen personeel binnen het kerndepartement wordt per saldo verhoogd met € 10,6 miljoen. De verdeling van de loonbijstelling (o.m. vanwege de invoering van het Individueel Keuzebudget) en de doorwerking van de CAO-Rijk zorgt voor een budgetbijstelling van € 9,3 miljoen. De bijdrage aan PD-Alt is in totaal met € 10,5 miljoen bijgesteld. In verband met de niet volledige realisatie van de banenafpraak vanwege corona is sprake van onderbesteding. In totaal wordt het budget verminderd met € 5,1 miljoen.

De budgetten van DUS-I worden herschikt over de correcte artikelonderdelen. Dit zorgt voor een budgetverlaging op dit artikelonderdeel van € 4,3 miljoen. Voor de uitvoering van de bonusregeling wordt € 4 miljoen overgeheveld vanuit artikel 4.

Het budget voor reiskosten wordt vanwege het thuiswerken met € 1,5 miljoen verlaagd. Ook een aantal beleidsactiviteiten vindt geen doorgang. Zodoende is het budget hiervoor verlaagd met € 1,0 miljoen. De pseudopremie voor het Eigen Risicodragerschap (ERD) wordt door middel van een desaldering van € 1,9 miljoen verwerkt (zie ook bij ontvangsten artikel 10).

Ten slotte is sprake van een groot aantal mee- en tegenvallers.

Het budget voor externe inhuur binnen het kerndepartement wordt per saldo verhoogd met € 16,2 miljoen. Vanwege hogere uitgaven voor een tweetal ICT-projecten vindt een bijstelling plaats met € 2,3 miljoen. Voor de externe inhuur op juridisch gebied wordt € 1,2 miljoen aan het budget toegevoegd. Daarnaast wordt het budget met € 0,2 miljoen verhoogd in verband met de toedeling van de loonbijstelling aan dit artikelonderdeel. Om budgetten op het correcte artikelonderdeel te plaatsen vindt een herschikking plaats van € 8,3 miljoen. Tenslotte is sprake van een aantal kleinere mee en tegenvallers, ad. € 3,9 miljoen.

Materiële uitgaven kerndepartement

De overige materiële uitgaven worden per saldo met € 13,9 miljoen verhoogd. Voor de afbouw en versnelling van een BSL-III-lab wordt het budget voor PD-Alt op dit artikel onderdeel verhoogd met € 13,3 miljoen. Voor incidentele uitgaven in verband met de transitie van PD-Alt wordt € 2,9 miljoen aan het budget toegevoegd. Als gevolg van de corona zijn een aantal beleidsactiviteiten niet doorgedaan en/of doorgeschoven. Dit zorgt voor een lagere realisatie van € 2,4 miljoen (inclusief HGIS-middelen).

Vanuit artikel 3 wordt € 0,7 miljoen overgeheveld voor het Programma Aanbesteden in het Sociaal Domein. Tenslotte zorgt een aantal kleinere mee- en tegenvallers en overige mutaties voor een afname van het budget met € 0,8 miljoen.

Toelichting apparaatsuitgaven inspecties, SCP en raden

Personele- en materiële uitgaven inspecties, SCP en raden

Bij de inspectiediensten wordt het budget voor eigen personeel enerzijds verhoogd met € 5,8 miljoen. Deze toevoeging houdt verband met de doorwerking CAO-Rijk en uitdeling loon- en prijsontwikkeling als gevolg van het Individueel Keuzebudget en de realisatie van de banenafpraak. Daarnaast is sprake van een aantal kleine overhevelingen van directies ad € 0,4 miljoen. Anderzijds is er door de coronacrisis een lagere realisatie van € 5,5 miljoen. Zo is door de IGJ besloten om tijdelijk de werving van nieuw personeel op te schorten. Dit leidt tot vrijval in 2020.

Ontvangsten

Er is sprake van hogere ontvangsten welke via een desaldering aan het ontvangsten budget worden toegevoegd, ad. € 2,7 miljoen. Dit betreft onder meer de ontvangen pseudopremies Eigen Risicodragerschap (ERD) (€ 1,9 miljoen) en hogere ontvangsten van (externe) opdrachtgevers (€ 0,6 miljoen).

4.3 Artikel 11 Nominaal en onvoorzien

Budgettaire gevolgen van niet-beleid nog onverdeeld

Tabel 15 Nog onverdeeld (Bedragen x € 1.000)					
	Vastgestelde begroting (incl. ISB, NvW en amendementen) (1)	Stand 1e suppletoire begroting (incl. ISB, NvW, ISB2, NvW ISB2, ISB3 en amendementen) (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting (3)	Stand 2e suppletoire begroting (4) = (2) + (3)	
			Mutatie Miljoenennota	Overige mutaties 2e suppletoire begroting	
Verplichtingen	7.869	19.011	- 7.842	- 11.169	0
Uitgaven	7.869	19.011	- 7.842	- 11.169	0
Personele uitgaven	6.111	13.106	- 4.720	- 8.386	0
<i>Loonbijstelling</i>	6.111	13.106	- 4.720	- 8.386	0
Materiële uitgaven	1.708	3.905	- 3.905	0	0
<i>Prijsbijstelling</i>	1.708	3.905	- 3.905	0	0
Overige	50	2.000	783	- 2.783	0
<i>Overige</i>	50	2.000	783	- 2.783	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0
<i>Overige</i>	0	0	0	0	0

Toelichting

Loonbijstelling

De loonbijstelling is toebedeeld aan de diverse instrumenten in de begroting.

Prijsbijstelling

De prijsbijstelling is toebedeeld.

5 Agentschappen

5.1 Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)

Tabel 16 Exploitatieoverzicht Baten-lastenagentschap RIVM Suppletoire begroting 2020 (Tweede suppletoire begroting)(Bedragen x € 1.000)

	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3) Mutaties 2e suppletoire begroting	(4) = (1) + (2) + (3) Totaal geraamd
Baten				
omzet moederdepartement	266.800	–	39.400	306.200
Omzet overige departementen	75.400	–	600	76.000
Omzet derden	33.700	–	–	33.700
Rentebaten	–	–	–	–
Vrijval voorzieningen	–	–	–	–
Bijzondere baten	–	–	–	–
Totaal baten	375.900	–	40.000	415.900
Lasten				
Apparaatskosten	371.100	–	40.000	411.100
Personele kosten	163.600	–	26.700	190.300
<i>waarvan eigen personeel</i>	<i>141.000</i>	<i>–</i>	<i>23.700</i>	<i>164.700</i>
<i>waarvan inhuur externen</i>	<i>15.200</i>	<i>–</i>	<i>3.000</i>	<i>18.200</i>
<i>waarvan overige personele kosten</i>	<i>7.400</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>7.400</i>
Materiële kosten	207.500	–	13.300	220.800
<i>waarvan apparaat ICT</i>	<i>14.800</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>14.800</i>
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	<i>9.600</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>9.600</i>
<i>waarvan overige materiële kosten</i>	<i>183.100</i>	<i>–</i>	<i>13.300</i>	<i>196.400</i>
Rentelasten	–	–	–	–
Afschrijvingskosten	4.800	–	–	4.800
Materieel	4.800	–	–	4.800
<i>waarvan apparaat ICT</i>	<i>2.900</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>2.900</i>
<i>waarvan overige materiële afschrijvingskosten</i>				
Immaterieel	–	–	–	–
Overige lasten	–	–	–	–
<i>waarvan dotaties voorzieningen</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>
<i>waarvan bijzondere lasten</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>
Totaal lasten	375.900	–	40.000	415.900
Saldo van baten en lasten	–	–	–	–

Toelichting

De toename van de baten is volledig toe te schrijven aan additionele opdrachten die het RIVM heeft ontvangen van het moederdepartement en overige departementen in het kader van het bestrijden van de COVID-19 crisis.

De additionele opdrachten bestaan onder andere uit het opbouwen en inrichten van de crisisorganisatie, beantwoorden van diverse onderzoeksvragen, onderzoek van het rioolwater (rioolwatersurveillance), versterken van gedragsexpertise en voorbereidende activiteiten voor vaccinatiecampagne. De stijging van de kosten is volledig te wijzen aan het uitvoeren van de additionele opdrachten in het kader van de COVID-19 crisis en bestaat volledig uit stijging van apparaatskosten.

Tabel 17 Kasstroomoverzicht (Bedragen x € 1.000)

	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3) Mutaties 2e suppletoire begroting	(4) = (1) + (2) + (3) Totaal geraamd
1. Rekening courant RHB 1 januari + depositorekeningen	42.805	0	0	42.805
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	375.900	0	415.900	791.800
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 384.700	0	- 424.700	- 809.400
2. Totaal operationele kasstroom	- 8.800	0	0	- 8.800
Totaal investeringen (-/-)	- 4.800	0		- 4.800
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	-	0	0	-
3. Totaal investeringskasstroom	- 4.800	0	0	- 4.800
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	-	0	0	-
Eenmalige storting door moederdepartement (+)	-	0	0	-
Aflossingen op leningen (-/-)	-	0	0	-
Beroep op leenfaciliteit (+)	-	0	0	-
4. Totaal financieringskasstroom	-	0	0	-
5. Rekening courant RHB 31 december (=1+2+3+4)	29.205	0	0	29.205

6 Financieel Beeld Zorg

6.1 Inleiding

Deze paragraaf geeft een actueel beeld van de zorguitgaven. De gepresenteerde cijfers sluiten aan bij de Najaarsnota 2020, die de Minister van Financiën aan de Tweede Kamer aanbiedt.

In deze paragraaf worden alleen de nieuwe mutaties toegelicht. Deze nieuwe mutaties betreffen de bijstellingen ten opzichte van de standen die zijn opgenomen in de ontwerpbegroting 2021.

Dit deel van de 2^e suppletoire begroting 2020 bestaat uit de volgende paragrafen:

- Inleiding
- Actualisering Zvw-zorguitgaven en effecten COVID-19
- Verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en –ontvangsten 2020
- Ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg 2020
- Toetsing van de netto zorguitgaven aan het Uitgavenplafond Zorg 2020

6.2 Actualisering Zvw-zorguitgaven en effecten COVID-19

Zvw-uitgaven

Het Zorginstituut Nederland, de Nederlandse Zorgautoriteit, Zorgverzekeraars Nederland, de zorgverzekeraars en VWS werken nauw samen om de financiële effecten van COVID-19 op de Zvw-zorg in beeld te brengen.

Om de kosten door COVID-19 die relevant zijn voor het Uitgavenplafond Zorg zo goed mogelijk te kunnen ramen, wordt een onderscheid gemaakt tussen uitgaven op basis van reguliere prestaties en nieuwe prestaties die als gevolg van COVID-19 zijn geïntroduceerd: meerkosten door COVID-19 en de continuïteitsbijdrage.

Net zoals in de VWS-ontwerpbegroting 2021 heeft er een actualisatie van de Zvw-uitgaven plaatsgevonden. De actualisatiecijfers van de eerste drie kwartalen 2020 zijn vervroegd om het actuele beeld in deze 2^e supplettoire begroting te kunnen weergeven.

De cijfers over de eerste drie kwartalen zijn gebaseerd op daadwerkelijke declaraties van 2020 aangevuld met een raming van de nog te ontvangen declaraties in 2020. Uiteraard wijzigen deze cijfers nog naarmate er meer wordt gedeclareerd. De zorgverzekeraars geven aan dat hun ramingen vanwege de coronacrisis met meer onzekerheid dan normaal zijn omgeven. De effecten van de tweede golf zijn niet verwerkt in de cijfers, omdat deze cijfers zijn gebaseerd op de ontwikkelingen tot en met september. Desondanks bieden deze cijfers een actueel inzicht. De actualisering leidt in 2020 per saldo tot een beperkte, incidentele neerwaartse ramingsbijstelling van de totale Zvw-uitgaven (incl. continuïteitsbijdragen en meerkosten) van circa € 100 miljoen.

In de onderstaande tabel zijn de ramingen opgenomen die verzekeraars op basis van de eerste drie kwartalen (Q3) hebben aangeleverd bij het Zorginstituut Nederland. Vervolgens worden deze gegevens uitgesplitst in 'reguliere prestaties' (incl. directe meerkosten), continuïteitsbijdragen en indirecte meerkosten. De laatste kolom laat zien tot welke aanpassingen de actualisatie leidt ten opzichte van de stand ontwerpbegroting 2021 (incl. reguliere mutaties uit de tweede supplettoire begroting 2020). Onder de tabel staat een korte toelichting van de reguliere prestaties, continuïteitsbijdragen, meerkosten en andere mutaties in verband met COVID-19.

Tabel 1 Actualisering Zvw-uitgaven 2020 via verzekeraars inclusief COVID-19 (bedragen x € 1 miljoen)

	Stand VWS- begroting 2021 inclusief 2 ^e sup	Levering Zorginstituut Nederland Q3-2020 ¹	wv. Reguliere prestaties (incl. directe meerkosten) ²	wv. Continuï- teitsbijdragen ³	wv. Indirecte meerkosten ⁴	Aanpassing ⁵
	A	B	C	D	E	=(B-A)
Eerstelijnszorg	6.425,7	6.392,3	6.120,9	196,6	74,8	- 33,4
Huisartsenzorg	3.294,8	3.303,3	3.160,6	92,8	49,9	8,5
Multidisciplinaire zorgverlening	678,5	679,1	679,1	0,0	0,0	0,6
Tandheelkundige zorg	804,8	786,3	742,9	31,8	11,5	- 18,6
Paramedische zorg	860,3	834,2	767,0	57,5	9,7	- 26,1
Verloskunde	260,3	263,1	261,6	0,3	1,2	2,8
Kraamzorg	348,6	347,8	344,1	1,9	1,9	- 0,7
Zorg voor zintuiglijk gehandicapten	178,4	178,5	165,6	12,3	0,6	0,1
Tweedelijnszorg	26.886,6	26.923,3	23.358,4	3.070,2	494,7	36,7
Medisch-specialistische zorg	24.317,7	24.338,8	20.979,8	2.890,6	468,4	21,1
Geriatrische revalidatiezorg en eerstelijnsverblijf	1.076,3	1.052,2	925,1	111,8	15,3	- 24,1
Beschikbaarheidsbijdrage academische zorg	812,8	813,1	813,1	0,0	0,0	0,3
Beschikbaarheidsbijdragen overig medisch- specialistische zorg	109,5	114,9	114,9	0,0	0,0	5,4
Overig curatieve zorg	570,2	604,3	525,5	67,8	11,0	34,1
Geneeskundige geestelijke gezondheidszorg	4.164,5	4.219,2	4.113,9	78,4	27,0	54,8
Apotheekzorg en hulpmiddelen	6.689,9	6.689,4	6.626,7	37,6	25,1	- 0,5
Apotheekzorg	4.978,1	4.992,0	4.961,0	13,9	17,2	13,9
Hulpmiddelen	1.711,7	1.697,4	1.665,7	23,8	8,0	- 14,3
Wijkverpleging	3.599,0	3.497,1	3.382,6	85,8	28,6	- 101,9
Ziekenvervoer	799,5	796,6	784,3	8,2	4,1	- 2,9
Ambulancevervoer	676,2	683,1	672,6	7,0	3,5	6,9
Overig ziekenvervoer	123,3	113,5	111,7	1,2	0,6	- 9,8
Opleidingen	1.303,1	1.303,1	1.303,1	0,0	0,0	0,0
Grensoverschrijdende zorg	662,0	608,8	608,8	0,0	0,0	- 53,3
Totaal	50.530,2	50.429,7	46.298,7	3.476,7	654,3	- 100,5

¹ Raming van de uitgaven 2020, deels gebaseerd op declaraties, aangeleverd door het Zorginstituut Nederland en de Nederlandse Zorgautoriteit.

² Raming van de uitgaven aan reguliere zorg (incl. kosten van directe zorg geleverd aan coronapatiënten)

³ Raming van de netto continuïteitsbijdragen voor 2020.

⁴ Raming van de indirecte meerkosten door COVID-19.

⁵ Bijstellingen van de ramingen ten opzichte van de stand 2020 in de ontwerp-begroting 2021 (incl. reguliere mutaties van de 2^e suppletoire begroting) op basis van de voorlopige uitgaven 2020, een -/- is een ramingsbijstelling naar beneden, een +/- naar boven.

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut Nederland over (voorlopige) financieringslasten Zvw en NZa-gegevens over de beschikbaarheidsbijdragen.

Toelichting tabel:

- **Stand VWS-begroting 2021 (kolom A):**
Dit is de stand inclusief de reguliere mutaties in deze 2^e suppletoire begroting 2020.
- **Levering Zorginstituut Nederland Q3-2020 (kolom B):**
De levering is gebaseerd op de cijfers van zorgverzekeraars.
- **Reguliere prestaties (inclusief directe meerkosten) (kolom C):**
Hieronder vallen zowel de reguliere zorgkosten als kosten van directe zorg geleverd aan coronapatiënten (directe meerkosten op basis van reguliere prestaties). Verzekeraars geven aan dat het lastig is om in de reguliere declaraties de kosten van directe zorg aan coronapatiënten te herkennen. Inmiddels is een traject gaande om deze verantwoording te verbeteren. Dit is voor verzekeraars van belang omdat zij deze kosten,

evenals indirecte meerkosten als gevolg van COVID-19, mogelijk kunnen inbrengen in de catastrofereregeling op grond van artikel 33 van de Zorgverzekeringswet.

- **Netto continuïteitsbijdragen (kolom D):**

Ter compensatie van de vraaguitval door COVID-19 kunnen zorgaanbieders van zorgverzekeraars een continuïteitsbijdrage ontvangen voor omzetsdaling vanuit de basisverzekering. Hoewel zorgverzekeraars hiermee geen zorg financieren, waarborgen zij met deze regeling de continuïteit van zorg om ook in de toekomst aan hun zorgplicht te kunnen blijven voldoen en om personeel in de zorg te kunnen behouden. In de tabel zijn de verwachtingen van verzekeraars over de netto continuïteitsbijdragen weergegeven, dat wil zeggen de bijdragen waarmee de geleverde inhaalzorg wordt verrekend. Verzekeraars geven aan dat er nog onzekerheden zijn omtrent het herkennen en ramen van inhaalzorg.

- **Indirecte meerkosten (kolom E):**

Kosten die niet direct verband houden met het leveren van zorg aan coronapatiënten, bijvoorbeeld kosten voor het creëren van extra zorgcapaciteit voor coronapatiënten, kosten die gemaakt worden voor niet coronapatiënten door het bestaan van COVID-19 (bijvoorbeeld extra beschermingsmaatregelen) en kosten voor zorgcapaciteit die bewust en actief leeg en beschikbaar gehouden wordt voor coronapatiënten (bijvoorbeeld het paraat houden van bedden). Zorgverzekeraars geven aan dat zij ook op deze indirecte meerkosten nog onvoldoende zicht hebben, waardoor de cijfers nog onzeker zijn.

- **Aanpassingen begrotingsstanden:**

Dit zijn de mutaties vanwege de actualisatiecijfers ten opzichte van de stand 2020 in de ontwerpbegroting 2021 (incl. reguliere mutaties van de 2^e suppletoire begroting 2020). Per saldo leidt de actualisatie tot een beperkte, incidentele neerwaartse ramingsbijstelling van de totale Zvw-uitgaven (incl. continuïteitsbijdragen en meerkosten) van circa € 100 miljoen.

6.3 Verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten 2020

Tabel 2 laat vanaf de stand ontwerpbegroting 2021 de verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten in het lopende jaar zien. De bijstellingen in de raming voor 2020 die reeds hebben plaatsgevonden in de ontwerpbegroting 2020, de 1^e suppletoire begroting 2020 en in de ontwerpbegroting 2021 zijn in die stukken toegelicht en worden hier niet meegenomen.

Tabel 2 Verticale ontwikkeling van de totale zorguitgaven en –ontvangsten 2020 (bedragen x € 1 miljoen)¹

	2020
Bruto zorguitgaven ontwerpbegroting 2021	78.653,5
<i>Bijstelling 2^e suppletoire begroting 2020</i>	
Autonoom	- 164,7
Actualisering Zvw-uitgaven (zie tabel 2A)	- 100,5
Ramingsbijstelling Wlz binnen contracteerruimte	- 26,0
Ramingsbijstelling Wlz buiten contracteerruimte	- 24,5
Nominaal en onverdeeld Zvw	- 13,7
Beleidsmatig	47,4
Nominaal en onverdeeld Wlz	60,0
Nominaal en onverdeeld VT-middelen Zvw	- 10,0
Overig	- 2,6
Technisch	26,4
Zorgkosten COVID-19 Caribisch Nederland	20,6
Meerkosten COVID-19 Wmo beschermd wonen	5,6
Nacalculatie overheveling mobiliteitshulpmiddelen naar Wlz over 2020	16,9
Overig	- 16,7
<i>Totaal bijstelling uitgaven</i>	<i>- 90,9</i>
Bruto zorguitgaven 2^e suppletoire begroting 2020	78.562,6
Ontvangsten ontwerpbegroting 2021	5.121,1
<i>Bijstelling 2^e suppletoire begroting 2020</i>	
<i>Totaal bijstelling ontvangsten</i>	<i>0,0</i>
Ontvangsten 2^e suppletoire begroting 2020	5.121,1
Netto zorguitgaven ontwerpbegroting 2021	73.532,4
<i>Totaal netto bijstelling 2^e suppletoire begroting 2020</i>	<i>- 90,9</i>
Netto zorguitgaven 2^e suppletoire begroting 2020	73.441,5
<i>Bron: VWS, gegevens Zorginstituut Nederland over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en voorlopige realisatiegegevens.</i>	

Toelichting nieuwe mutaties

Uitgaven

Autonoom

Actualisering Zvw-uitgaven

Tabel 2 A Actualisering Zvw-uitgaven 2020 (bedragen x € 1 miljoen)

	2020
Eerstelijnszorg	- 33,4
Tweedelijnszorg	36,7
Geneeskundige geestelijke gezondheidszorg	54,8
Apotheekzorg en hulpmiddelen	- 0,5
Wijkverpleging	- 101,9
Ziekenvervoer	- 2,9
Grensoverschrijdende zorg	- 53,3
Stand 2^e suppletoire begroting 2020	- 100,5

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut Nederland over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

In tabel 2A is het onderdeel 'Actualisering Zvw-uitgaven' uit tabel 2 uitgesplitst. Op basis van voorlopige realisatiecijfers van het Zorginstituut Nederland over de eerste drie kwartalen (Q3) zijn de Zvw-uitgaven 2020 geactualiseerd. Binnen de Zvw tekent zich een incidentele neerwaartse ramingsbijstelling af (incl. continuïteitsbijdragen en meerkosten) van circa € 100 miljoen.

Ramingsbijstelling Wlz binnen contracteerruimte

Dit betreft een ramingsbijstelling van de Wlz-uitgaven op de begroting die mogelijk was zonder het Wlz-kader bij te stellen.

Ramingsbijstelling Wlz buiten contracteerruimte

Op basis van de actualisatiecijfers zijn de ramingen van tandheelkundige zorg, hulpmiddelen en subsidieregeling extramurale behandeling bijgesteld voor in totaal € 24,5 miljoen.

Nominaal en onverdeeld Zvw

Deze mutatie betreft een technische correctieboeking op nominaal en onverdeeld Zvw.

Beleidsmatig

Nominaal en onverdeeld Wlz

Dit betreft de correctie van de boeking in de ontwerpbegroting 2021.

Nominaal en onverdeeld VT-middelen Zvw

Dit betreft de resterende VT-middelen ter dekking van het knelpunt behoud plasmageneesmiddelenvoorziening.

Overig

Deze post is het saldo van enkele kleine beleidsmatige mutaties.

Technisch

Zorgkosten COVID-19 Caribisch Nederland

Er wordt € 20,6 miljoen beschikbaar gesteld voor de zorg op Caribisch Nederland. Met deze middelen kan geïnvesteerd worden in vaste teams en meer zorgpersoneel, om zowel de zorg te kunnen leveren vanwege het oplopend aantal besmettingen als uitval van zorgpersoneel vanwege besmetting.

Meerkosten COVID-19 Wmo beschermd wonen

De VNG en het Rijk hebben in maart afspraken gemaakt over het bieden van financiële zekerheid en ruimte aan zorgorganisaties en professionals binnen de Jeugdwet en Wmo 2015. Onderdeel van de afspraken met gemeenten is onder meer dat meerkosten als gevolg van COVID-19 door het Rijk worden vergoed aan gemeenten. In mei is een voorschot voor compensatie van € 144 miljoen verleend aan gemeenten. Op basis van onderzoek is de totale hoogte van de compensatie met betrekking tot de Jeugdwet en Wmo 2015 door Rijk en VNG vastgesteld op € 170 miljoen. Dit betreft een afrondende afspraak voor meerkosten (inclusief mogelijke inhaalzorg) in het sociaal domein over 2020. Er wordt daarom € 26 miljoen extra toegevoegd aan het al door gemeenten ontvangen voorschot van € 144 miljoen. Onderdeel van deze extra toevoeging is € 5,6 miljoen aan de Integratie Uitkering Beschermd Wonen.

Nacalculatie overheveling mobiliteitshulpmiddelen naar Wlz over 2020

Vanaf 1 januari 2020 worden mobiliteitshulpmiddelen voor alle cliënten in een Wlz-instelling verstrekt vanuit de Wlz en niet meer vanuit de Wmo 2015. Hiervoor zijn per 2020 middelen overgeheveld naar de Wlz. Daarbij zijn VWS en VNG overeengekomen dat op basis van realisatiegegevens nacalculatie plaatsvindt. Op basis van de realisatiegegevens blijkt dat er € 16,9 miljoen te weinig is overgeheveld. Deze correctie vindt nu plaats voor 2020. In het voorjaar wordt de nacalculatie structureel verwerkt.

Overig

Deze post betreft enkele kleine overboekingen vanuit het Uitgavenplafond Zorg naar het Uitgavenplafond Rijksbegroting (gemeentefonds en VWS-begroting).

6.4 Ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg 2020

In tabel 3 is de opbouw van het Uitgavenplafond Zorg vanaf de stand ontwerpbegroting 2021 te zien.

Tabel 3 Ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg 2020 (bedragen x € 1 miljoen)

	2020
Uitgavenplafond Zorg stand ontwerpbegroting 2021	74.726,9
Overboekingen tussen Uitgavenplafonds	0,2
Noodmaatregelen COVID-19	26,2
Totaal bijstelling Uitgavenplafond Zorg	26,4
Uitgavenplafond Zorg stand 2^e suppletoire begroting 2020	74.753,4

Bijstelling als gevolg van overboekingen tussen de Uitgavenplafonds

Het Uitgavenplafond Zorg is ten opzichte van de stand ontwerpbegroting 2021 opwaarts bijgesteld met € 0,2 miljoen als gevolg van overboekingen naar het Uitgavenplafond Rijksbegroting van € 16,7 miljoen, waarvan € 6,5 miljoen naar het gemeentefonds en € 10,2 miljoen naar de VWS-begroting. Verder is er een overboeking vanuit het gemeentefonds van € 16,9 miljoen naar het Uitgavenplafond Zorg, betreffende nacalculatie mobiliteitshulpmiddelen.

Noodmaatregelen COVID-19

Het Uitgavenplafond Zorg wordt ten opzichte van de ontwerpbegroting 2021 opwaarts bijgesteld met € 26,2 miljoen voor:

- *Zorgkosten COVID-19 Caribisch Nederland*
Er wordt € 20,6 miljoen beschikbaar gesteld voor de zorg op Caribisch Nederland. Met deze middelen kan geïnvesteerd worden in vaste teams en meer zorgpersoneel, om zowel de zorg te kunnen leveren vanwege het oplopend aantal besmettingen als uitval van zorgpersoneel vanwege besmetting.
- *Meerkosten (COVID-19) Wmo beschermd wonen*
Dit betreft een bijdrage in de meerkosten (COVID-19) Wmo beschermd wonen van € 5,6 miljoen, die onderdeel uitmaakt van een bijdrage van € 170 miljoen vanuit het rijk voor de continuïteit van zorg aan gemeenten tijdens COVID-19.

6.5 Toetsing van de netto zorguitgaven aan het Uitgavenplafond Zorg 2020

Om te toetsen of het Uitgavenplafond Zorg overschreden dan wel onderschreden is, worden de netto zorguitgaven getoetst aan het Uitgavenplafond Zorg.

Tabel 4 laat de bijstellingen in de toetsing van de netto zorguitgaven aan het Uitgavenplafond Zorg zien vanaf de stand ontwerpbegroting 2021.

Tabel 4 Toetsing netto zorguitgaven aan het Uitgavenplafond Zorg 2020 (bedragen x € 1 miljoen)¹

	2020
A Netto zorguitgaven	
1 Stand ontwerpbegroting 2021	73.532,4
2 Bijstelling bij 2 ^e suppletoire begroting 2020	- 90,9
3 Stand 2^e suppletoire begroting 2020	73.441,5
B Uitgavenplafond Zorg	
4 Stand ontwerpbegroting 2021	74.726,9
5 Bijstelling bij 2 ^e suppletoire begroting 2020	26,4
6 Stand 2^e suppletoire begroting 2020	74.753,4
C + Overschrijding/- Onderschrijding	
7 Stand ontwerpbegroting 2021 (=1-4)	- 1.194,5
8 Bijstelling bij 2 ^e suppletoire begroting 2020	- 117,3
9 Stand 2^e suppletoire begroting 2020 (=3-6)	- 1.311,9

¹ Als gevolg van afronding kan de som der delen afwijken van het totaal.

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Toelichting

De actuele stand van de onderschrijding van het Uitgavenplafond Zorg bedraagt afgerond € 1,3 miljard. Ten opzichte van de stand ontwerpbegroting 2021 is er sprake van een toename van de onderschrijding met € 0,1 miljard.

De toename van de onderschrijding is het gevolg van de neerwaartse bijstelling van de netto zorguitgaven in 2020 met € 90,9 miljoen (zie onderdeel A). Daarnaast is het Uitgavenplafond Zorg opwaarts bijgesteld met € 26,4 miljoen in 2020 (zie onderdeel B).

In paragraaf 6.3 is de neerwaartse bijstelling van de netto zorguitgaven (€ 90,9 miljoen) toegelicht en in paragraaf 6.4 is de opwaartse bijstelling van het Uitgavenplafond Zorg (€ 26,4 miljoen) toegelicht.